
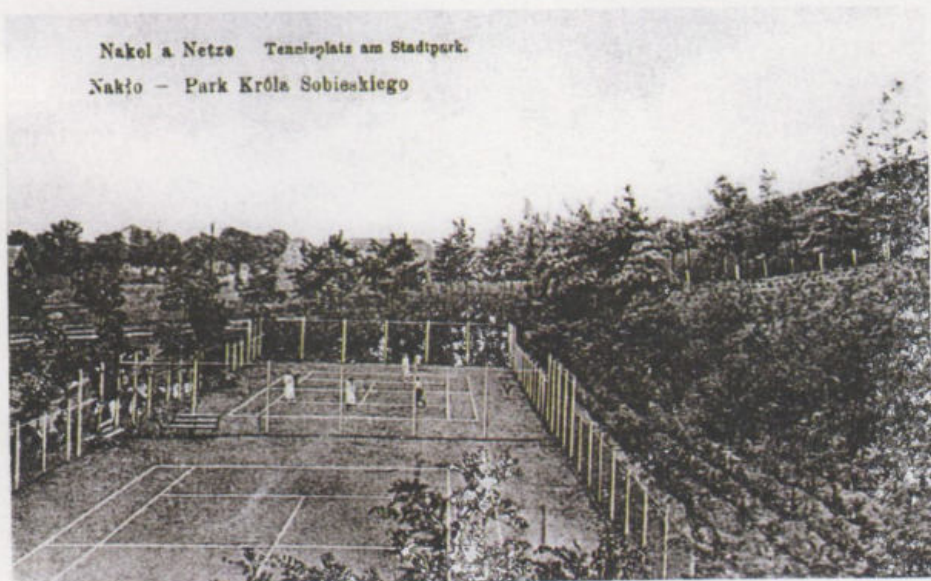
Tenis w Nakle w latach 1920 -1939

Rozgrywki klubowe na Pomorzu

Anna Głowacka - z kortów nakielskich
do tytułu mistrza Polski w 1937 r.

Nakel a Netze Tennisplatz am Stadtpark.
Nakło - Park Króla Sobieskiego

Henryk Trybuszewski

Tenis w Nakle w latach 1920 -1939

Rozgrywki klubowe na Pomorzu

Anna Głowacka - z kortów nakielskich
do tytułu mistrza Polski w 1937 r.

Na okładce: Park Miejski (Strzelnica). ok. 1914 r.

Skład i łamanie: Michał Trybuszewski

Do potrzeb tej broszury mapki na s. 18 dostosował Michał Trybuszewski

- Dyplom Koła Tenisowego Nakło z 1930 r. za zdobycie 3m. w mistrzostwach powiatu ze zbioru Ryszarda Urbanowicza s. 8.
- Dyplom Koła Tenisowego Nakło z 1931 r. ze zbioru Ryszarda Urbanowicza s. 9.
- Fotografie ze zbioru autora s. 5, 10, 17, 18
- Fotografia ze zbioru NAC s. 23.

WSZELKIE PRAWA ZASTRZEŻONE
ŻADNA Z CZĘŚCI NINIEJSZEJ PUBLIKACJI NIE MOŻE BYĆ KOPIOWANA,
PRZEDRUKOWYWANA BEZ ZGODY AUTORA

WSTĘP

Polski tenis ziemny na terenie zaboru pruskiego zaistniał w 1919 r. jako sekcja Warty Poznań. Po odzyskaniu niepodległości na ternie Pomorza i Wielkopolski tworzyły się liczne koła i kluby tenisowe. W 1921 r. powstał Polski Związek Lawn Tenisowy.

Niniejszy materiał odnosi się do tenisa ziemnego uprawianego w Nakle w latach 1920-1939. Od jego początków do regularnych rozgrywek o mistrzostwo powiatu wyrzyskiego oraz zawodów międzyklubowych. Mało znanym faktem jest, że z Nakła pochodzi i w miejscowym Kole Tenisowym rozpoczynała starty Anna Głowacka, która w 1937 r. zdobyła tytuł mistrza Polski w singlu pań. Z tego względu przedstawiona została droga, która doprowadziła Annę Głowacką do ścisłej czołówki tenisistek w Polsce.

Dla zobrazowania stanu tenisa ziemnego w powiecie wyrzyskim posłużą przedstawione w zarysie rozgrywki klubowe o mistrzostwo Pomorza i dalsze na szczeblu krajowym. One też dają pewien ogłód na system rozgrywek o klubowe mistrzostwo Polski

Niniejszy materiał oparty został na rocznikach gazet gównie wydawanych w Bydgoszczy: Dziennik Bydgoski (1919-1939), Gazeta Bydgoska (1922-1933) i dalej Kurier Bydgoski (1933-1939), Słowo Pomorskie (1921-1939) w Toruniu i Orędownik Powiatowy Powiatu Wyrzyskiego (1920-1930) od 1931 Głos Krajny w Nakle, a udostępnionych przez Kujawsko-Pomorską Bibliotekę Cyfrową. Kwerenda akt Starostwa Powiatowego Wyrzyskiego i akta miasta Nakła zgromadzone w Archiwum Państwowego w Bydgoszczy wniosły jedynie drobne informacje. Zamieszczony został indeks nazwisk - przechodzący niekiedy w skrócone biografie, co jest zamysłem celowym. Przedstawiona została ówczesna elita jej postawa wobec najeźców we wrześniu 1939 r. i niekiedy jej tragiczne losy w miejscach kaźni niemieckich i sowieckich. Indeks odnosi się tylko i wyłącznie do członków klubów tenisowych z dawego powiatu wyrzyskiego.

Miłym obowiązkiem jest złożenie podziękowań dla Jolanty Borowieckiej córki Anny Adamskiej z d. Głowackiej oraz Ryszardowi Urbanowiczowi za udostępnienie dyplomów swojej mamy Adeli Urbanowicz (z d. Bandurska) i jej siostry Melani Bandurskiej.

TENIS W NAKLE W LATACH 1922-1939

Początki tenisa ziemnego w Nakle sięgają końca XIX w. Tenis był traktowany jako rozrywka towarzyska miejscowych kupców, przedstawicieli wolnych zawodów, przedsiębiorców i dobrze prosperujących rzemieślników. Stanowili oni w Nakle elitę w zdecydowanej większości narodowości niemieckiej.

Plac sportowy na którym w Nakle rozgrywano zawody mieścił się w pobliżu budynku "Strzelnicy" (dzisiaj Dom Kultury ul. Mickiewicza 3) i nieistniejącym torze strzeleckim w starej części Parku Miejskiego zwanym "Ogrodem Cesarskim". Plac sportowy służył także jako plac zabaw dla dzieci, a towarzystwom gimnastycznym niemieckiego "Turnvereinu" jak i polskiego "Sokoła" za arenę popisów gimnastycznych. Na tym placu (niepełnowymiarowym) rozegrano także pierwszy mecz piłkarski w Nakle. W 1912 r. pod skarpą w nowej części parku wydzielono teren pod dwa korty tenisowe, które zbudowano za 1 981 marek pochodzące z nadwyżki budżetowej miasta. Korty posiadały nawierzchnię z mączki ceglanej. W pobliżu zainstalowano hydrant z wodą¹. Z kortów korzystał założony 13 czerwca 1912 r. Niemiecki Klub Tenisa Ziemnego (Deutsche Lawn Tennisklub). Z chwilą przejścia miasta przez Wojsko Polskie i wprowadzeniu polskiej administracji rozkazem komendanta miasta płk Jasińskiego rozwiązane zostały wszystkie organizacje działające w czasach pruskich². Zakaz odwieszono 5 maja 1921 r.

Z dniem 13 czerwca 1921 r. podjął na nowo działalność Niemiecki Klub Tenisa Ziemnego liczący 45 członków pod przewodnictwem Oskara i Theodora Bauerów, Karla Schmidta i Gustawa Angelländer'a - ten ostatni w 1922 r. opuścił Nakło udając się do Niemiec (Ustki).

Plac tenisowy w Strzelnicy fot. przed 1912 r. Tenisistki występowały na korcie w długiej sukni do "kostek" i z rękawami. Po czym w końcu lat 20 XX w. nastąpiła zmiana w ubiorze. Suknia została skrócona do kolan a szyja została odsłonięta i pozbyto się rękawów, co powodowało większą swobodę ruchów tenisistek. Ubiór tenisistów nie uległ znaczącym zmianom, nadal obowiązywały długie białe spodnie.

W dniu 25 kwietnia 1922 r. założone zostało Koło Tenisowe liczące 17 członków. Prezesem została Gertruda Sentkowska żona lekarza weterynarii, sekretarzem Mieczysław Marszałek - dentysta, skarbnikiem Paweł Bandurski - mistrz rzeźnicki³. W 1925 r. prezesem Koła Tenisowego został kupiec Czesław Witosławski⁴. We wrześniu 1926 r. doszło do połączenia Koła Tenisowego z Niemieckim Klubem Tenisa Ziemnego. W klubie niemieckim ubywało członków. Niemcy opuszczali Nakło udając się w nowe granice Niemiec⁵. Fuzja spowodowała wzrost liczby członków a to wpływał korzystnie na rywalizację sportową i wzmacniało finansowo z dodatkowych składek członkowskich. Fuzja z niemieckim klubem nie wszystkim członkom Koła Tenisowego odpowiadała. Stąd w tym samym 1926 r. doszło do rozłamu w wyniku którego zawiązał się Polski Klub Tenisowy⁶. Nieznani są imiennie secesjoniści. Można założyć, że byli to zasiedziali nakielanie pamiętający dokonania Niemców w schyłkowym okresie czasów pruskich - powstania wielkopolskiego i czasu trwania linii demarkacyjnej na Noteci.

Istniejące towarzystwa tenisowe rozgrywały zawody wewnątrz klubowe. Tenis ziemny należał do sportów elitarnych. W latach trzydziestych XX w. ceny rakiet wahały się w granicach od 30 do 70 zł i więcej. Piłki zaś od 2 do 5 zł. Do tego dochodziły składki klubowe. Pensja np. średniego personelu na PKP wynosiła 250-300 zł. Zatem sport tenisowy uprawiali ludzie o solidnych dochodach. Wyjątek stanowiła Anna Głowacka wnuczka dobrze prosperującego nakielskiego mistrza rzeźnickiego Konstantego Kowalskiego. Od najmłodszych lat była uczestniczką zmagania na kortach w Parku Miejskim. Następnie mieszkając w Nakle jako nastolatka wstąpiła do Bydgoskiego Klubu Tenisowego i w 1937 r. licząc 17 lat zdobyła tytuł mistrz Polski w grze pojedynczej kobiet.

1928

W dniach 22 i 23 września Powiatowy Komitet Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego wspólnie z Polskim Klubem Tenisowym z Nakła zorganizował pierwszy turniej tenisowy na kortach w Parku Miejskim. Zaplanowano mistrzostwa powiatu i rozgrywki towarzyskie. Do turnieju zgłoszenia nadeszły: Gimnazjalny Klub Tenisowy, Koło Tenisowe i Polski Klub Tenisowy wszystkie z Nakła oraz Klub Tenisowy 61 pułku piechoty z Bydgoszczy i AZS Poznań. W zawodach o mistrzostwo powiatu i o nagrody przechodnie mogli brać udział zawodnicy zamieszkali w powiecie wyrzyskim, natomiast do gier towarzyskich mogli przystąpić wszyscy bez względu na zamieszkanie⁷. Mistrzostwo powiatu w singlu pań zdobyła Aleksandra Bobowska, a wśród mężczyzn Edmund Zygmantowski. Na turniej nie przybyła drużyna AZS Poznań. Jej nieoficjalnym reprezentantem był student Uniwersytetu Poznańskiego i członek Akademickiego Związku Sportowego Janusz Jodko-Narkiewicz z Karnówka.

WYNIKI TURNIEJU

Gra pojedyncza pań

PÓŁFINAL:

Melania Bandurska - Zofia Biedermann 3:6, 3:6

Adela Bandurska - Aleksandra Bobowska 4:6, 3:6

FINAL

Aleksandra Bobowska - Zofia Biedermann 9:7, 4:6, 6:4

Gra pojedyncza panów:

PÓŁFINAL:

Marian Zygmantowski - Janusz Jodko-Narkiewicz 3:6, 4:6

Jan Sentkowski - Edmund Zygmantowski 7:5, 3:6, 4:6

FINAŁ:

Edmund Zygmantowski - Janusz Jodko-Narkiewicz 6:4, 6:0

Zawody towarzyskie (gry podwójne pań i panów oraz mieszane) ze względu na opady deszczu się nie odbyły. Nagrody w salach Strzelnicy wręczał zwycięzcom starosta Ignacy Wuyek po czym odbyła się zabawa ⁸.

1929

W kolejnym roku Powiatowy Komitet WF i PW przeprowadził mistrzostwa powiatu. Odbyły się w dniach 14-15 września na kortach w Parku Miejskim w Nakle. Zgłosiło się 9 pań i 18 panów z klubów powiatu wyrzyskiego i Klubu Tenisowego 61 pp z Bydgoszczy ⁹.

W grze pojedynczej pań mistrzostwo powiatu zdobyła Zofia Biedermann pokonując w finale Aleksandrę Bobowską. Trzecie miejsce przyznano Marii Wardzińskiej* (Polski Klub Tenisowy) i Helenie Kowalskiej (Koło Tenisowe Nakło).

W grze pojedynczej mężczyzn Edmund Zygmantowski pokonał w finale Mariana Zygmantowskiego. Trzecie miejsce przypadło przegranym w półfinałach: Tadeuszowi Koczorowskiemu (Witosław) i Biedermannowi (Nakło)

Gry towarzyskie

Singiel pań 1. Biedermann, 2. Bobowska, 3. Gąsiorek (KT 61 pp Bydgoszcz)

Singiel panów: 1. Krokow (Witosław), 2. por. Ślęzak (KT 61 pp Bydgoszcz), 3. kpt. Gąsiorek i 4. miejsce por. Bartyński (KT 61 pp Bydgoszcz)

Debel mężczyzn: kpt. Kolenkiewicz, por. Ślęzak pokonała parę por. Bartyński i por. Raczkowski. Ze względu na brak czasu gier mieszanych nie przeprowadzono ¹⁰.

1930

Komitet Powiatowy Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego w dniach 14-15 września zorganizował mistrzostwa powiatu w Wyrzysku na nowo otwartych kortach Powiatowego Komitetu PW i WF. Oprócz Koła Tenisowego i Polskiego Klubu Tenisowego z Nakła do gier przystąpił założony w 1930 r. Wyrzyski Klub Tenisowy. W zawodach brało udział 15 pań oraz 25 panów.

Finał gry pojedynczej panów:

J. Jodko-Narkiewicz (niestowarzyszony) - Edmund Zygmantowski (Koło Tenisowe Nakło) 6:4, 7:5
III/IV m. Marian Zygmantowski i Gwidon Zygmantowski (obaj Koło Tenisowe Nakło)

Finał gry pojedynczej pań

Zofia Biedermann (Koło Tenisowe) - Wardzińska (Polski Klub Tenisowy Nakło) 6:2, 6:1
III/IV Melania Bandurska (Koło Tenisowe Nakło) - Wanda Jasieńska (niestowarzyszona)

Gra podwójna panów:

Z powodu niestawienia się zawodników przyznano mistrzostwo deblowi Janusz Jodko-Narkiewicz - Gwidon Zygmantowski.

Gra podwójna mieszana

W. Jasieńska, J. Jodko-Narkiewicz (niestowarzyszeni) - Gąsiorkowa, major Gąsiorek (Klub Tenisowy 61 pp Bydgoszcz) 6:3, 6:3

Punktacja klubowa:

Koło Tenisowe Nakło 80 pkt

Klub Tenisowy 61 pp Bydgoszcz 55 pkt

Polski Klub Tenisowy Nakło 10 pkt

Wyrzyski Klub Tenisowy Wyrzysk 0 pkt

Przewodniczący Powiatowego Komitetu WF i PW - starosta powiatowy Ignacy Wuyek złożył podziękowania klubom za udział w zawodach. Rozdanie nagród odbyło się 10 października 1930 r.¹¹

Dyplom Powiatowego Komitetu PW i WF dla Melani Bandurskiej za zajęcie 3 miejsca w grze pojedynczej w mistrzostwach powiatu wyrzyskiego w 1930 r.

1931

W 1931 r. mistrzostwa powiatu przeprowadzono w dniach 12-13 września. Odpowiedzialnym za organizację z ramienia Powiatowego Komitetu Przysposobienia Wojskowego i Wychowania Fizycznego był porucznik Ambroziak. W zawodach mistrzowskich mogli brać udział zawodnicy zamieszkali teren powiatu co najmniej od 6 miesięcy¹².

Nie zachowały się wyniki poszczególnych zawodów. Wiadomo tylko, że w grach pojedynczych wśród pań zwyciężyła Melania Bandurska a wśród panów Marian Zygmantowski¹³. Nie startowała mistrzyni powiatu z 1930 r. Zofia Biedermann, która wyprowadziła się do Gdyni. W 1932 r. Biedermann podczas mistrzostw Gdyni uzyskała tytuł wicemistrza miasta. W finale uległa Dostatniej 10:8, 10:

Dyplom Powiatowego Komitetu PW i WF dla Melanii Bandurskiej za zajęcie 1 miejsca w grze pojedynczej w mistrzostwach powiatu wyrzyskiego w 1932 r.

1932

TURNIEJ O MISTRZOSTWO NAKŁA

Nakło, 4-6 lipca korty w Parku Miejskim.

Wyniki końcowe.

Gra pojedyncza panów

1. Edmund Zygmantowski. 2. Czesław Kobos

Gra podwójna panów:

1. Marian i Edmund Zygmantowski, 2. Czesław Kobos - Józef Januszewski

Gra pojedyncza pań

1. Wanda Jasińska, 2. Zofia Judejczanka

Gra mieszana

1. Wanda Jasińska-Stefan Jasiński, 2. Leokadia Skoracka - B. Kinowski¹⁴

Mistrzostwa powiatu odbyły się od 11 do 17 września na kortach w Parku Miejskim w Nakle. Do turnieju przystąpiły KT Wyrzysk, Koło Tenisowe Nakło, Polski Klub Tenisowy Nakło, Gimnazjalna Sekcja Tenisowa. Tytuł mistrzowski w grach pojedynczych pań zdobyła ponownie Melania Bandurska (KT Nakło) wicemistrzem została Anna Orłowska (Wyrzyski KT). Wśród panów zwyciężył po raz trzeci Edmund Zygmantowski (KT Nakło) uzyskując tym samym nagrodę

wędowną na własność. Wicemistrzem został Czesław Kobos (Gimnazjalna Sekcja Tenisowa Nakło). Równocześnie z zawodami mistrzowskimi odbyły się rozgrywki towarzyskie, które zakończyły się z następującymi wynikami:

Gra podwójna pań:

Anna Głowacka (Bydgoszcz), Franciszka Witosławska (Nakło)

2. Anna Orłowska, Margotta Malichówna (Wyrzysk)

Gra mieszana:

1. Zofia Judejko, Mieczysław Rybiański (KT Nakło)

2. Anna Głowacka, Wegner (Polski KT Nakło)

Debel panów

1. Marian i Edmund Zygmantowscy (KT Nakło)

2. Witold Beger i Czesław Kobos (Gimnazjalna Sekcja Tenisowa Nakło)

Sędziował Włodzimierz Mościcki. Sędzia główny i kierownik gier por. Ambroziak.

Po zawodach odbył się raut w Strzelnicy¹⁵

Kolo Tenisowe Naklo 1932 r. Korty w Parku Miejskim (Strzelnicy). Siedzą od lewej: Aleksandra Bobowska, Antonina Latanowicz, Czesław Witosłowski, Teodor Bobowski - burmistrz Nakła, Zygmunt Latanowicz, Franciszka Witosławska, Leokadia Skoracka i Adela Urbanowicz (z d. Bandurska).

1933

ZAWODY MIĘDZYKLUBOWE

Klub Tenisowy Wągrowiec - Wyrzyski Klub Tenisowy 8:2

6.8.1933 Wągrowiec, korty WF i PW. Wyrzyski KT w składzie: Irena i Margotta Malichówny, Orłowska, Jankowski - prezes klubu, Tad. Leśniak, Maćkowiak, Trojanowski i Wętkowski.

Klub Tenisowy Nakło - Klub Tenisowy Wapno (drużyna kombinowana) 8:3

15.8.1933 Nakło Korty w Parku Miejskim.

Gry pojedyncze panów:

Edmund Zygmantowski (Nakło) - Kopec (Wapno) 4:6, 1:6

Marian Zygmantowski (N) - Dżwikowski (W) 6:2, 6:3

Gwidon Zygmantowski (N) - Mieczkowski (W) 2:5, 6:2 6:1

Czesław Kobos (N) - Janczurowicz (W) 6:3, 6:1

Leon Skupniewicz (N) - Marzęcki (W) 5:7, 6:4

Pojedyncze pań:

Anna Głowacka (N) - Wilanowska (W) 6:2, 6:1

Janina Dawczyńska (N) - Kaczorowa (W) 6:0, 6:0

Gra podwójna panów:

Marian i Edmund Zygmantowski (N) - Kopec, Dżwikowski (W) 5:7, 4:6

Zdzisław i Gwidon Zygmantowski (N) - Marzęcki i Krupiński (W) 7:5, 8:10, 6:2

Kobos, Skupniewicz (N) - Janczurowicz, Mieczkowski (W) 4:6, 5:7

Gra mieszana:

Anna Głowacka, Gwidon Zygmantowski (N) - Kaczorowa, Kopec (W) 7:5, 6:3 ¹⁶.

Klub Tenisowy Nakło - Klub Tenisowy Wągrowiec 6:1

20.8.1933 Nakło, korty w Parku Miejskim.

Gra pojedyncza panów:

Marian Zygmantowski - Z. Borowski (W) 6:4, 6:1.

Gwidon Zygmantowski - Dutkiewicz (W) 6:4, 4:6, 8:6. Zygmantowski - Jaślar (W) 6:2, 6:4.

Gra pojedyncza pań:

Melania Bandurska (N) - Szeszulanka (W) 6:0, 6:0. Dawczyńska (N) - Łażewska (W) 4:6, 6:2, 6:2

Gra podwójna panów

Edmund i Marian Zygmantowski (N) - Zborowski, Dutkiewicz (W) 6:4, 6:3

Gra mieszana:

Anna Głowacka i Gwidon Zygmantowski (N) - Łażewska, Zborowski (W) 6:1, 6:1 ¹⁷.

Wyrzyski Klub Tenisowy - Klub Tenisowy Wągrowiec 2:8

3.9.1933 Wyrzysk

Klub Tenisowy Wągrowiec - Klub Tenisowy Nakło 5:1

17.9.1933 Wągrowiec Korty PW i WF. Mecz rewanżowy.

MISTRZOSTWA POWIATU WYRZYSKIEGO

Wyrzysk 14.9 1933 Wyrzysk. Korty Przysposobienia Wojskowego i Wychowania Fizycznego Mistrzem powiatu w grze pojedynczej został Czesław Kobos a wicemistrzem Edmund Zygmantowski. W deblu panów zwyciężyli Edmund i Marian Zygmantowski, a tytuł wicemistrzów przypadł Witoldowi Begerowi i Józefowi Januszewskiemu (Gimnazjalna Sekcja Tenisowa Nakło) ¹⁸.

1934

W mistrzostwach Pomorza w dniu 3 czerwca 1934 r. zgłoszono 28 zawodników i 13 pań. Oprócz zawodników z Warszawy, Łodzi Poznania Bydgoszczy, Grudziądza i Torunia byli z Nakła

i Chełmży¹⁹. W prasie wyniki i nazwiska podawano od półfinałów. Zatem nie wiadomo, kto z Nakła do mistrzostw się zgłosił i na jakim etapie odpadł z rozgrywek.

MISTRZOSTWA POWIATU WYRZYSKIEGO

14-16 września 1934. Wyrzysk. Korty Powiatowego Komitetu WF i PW ul. Parkowa. Startowało 8 zawodniczek i 16 zawodników. Sędzia główny dr E. Cholewa²⁰.

Gra pojedyncza pań:

Zofia Judejko (Nakło) zwyciężyła Anna Orłowską (Wyrzysk) 1:6, 6:4, 6:3

Pojedyncza mężczyzn:

Cz. Kobos (N) - Gwidon Zygmanski (N) 6:4, 6:4

Debel pań:

Z. Judejko, Sobocińska (N) - Anna Orłowska, Margota Malich 6:3, 2:6, 6:3

Debel panów:

Erwin Trojanowski, Leśniak (W) - C. Kobos, L. Skupniewicz (N) 6:1, 3:6, 6:3

Mikst:

Zofia Judejko, Zygmanski (N) - Anna Orłowska, Leśniak (W) 6:4, 7:9, 7:5

1935

W 1935 r. z prezesury w Kole Tenisowym zrezygnował sędzia Sądu Grodzkiego w Nakle Stanisław Krzewiński z powodu przeniesienia służbowego do Krotoszyna²¹.

MISTRZOSTWA POWIATU WYRZYSKIEGO

28/29. 9.1935 Wyrzysk. Korty Przysposobienia Wojskowego i Wychowania Fizycznego²².

W lokalnym Głosie Krajny poinformowano, że udział mogą brać zawodnicy zamieszkujący teren powiatu co najmniej od 6-miesięcy. Zaś uczniowie szkół średnich za zgodą dyrekcji szkoły. Patronat mistrzostw objął przewodniczący Powiatowego Komitetu Przysposobienia Wojskowego i Wychowania Fizycznego i starosta powiatowy Ludwik Muzyczka. Niestety wyniki nie są znane.

1936

MISTRZOSTWA POWIATU WYRZYSKIEGO

26/27 9.1936. Nakło, korty w Parku Miejskim.

Gra pojedyncza panów - Finał: Gwidon Zygmanski - Czesław Kobos 4:6, 4:6.

Trzecie miejsce zdobył Jan Dawczyński

Finał gry pojedynczej pań: Zofia Jedejko - Janina Zygmanska 6:3, 4:6, 4:6

Trzecie miejsce Maria Marchlewska

Finał gry podwójnej panów:

Gwidon Zygmanski, Jan Dawczyński - Czesław Kobos, Ossowski 6:2, 6:3

Finał gry podwójnej pań:

Janina Zygmanska, Maria Marchlewska - Sielska, Anna Orłowska 6:1, 7:5

Trzecie miejsce ex aequo Helena Jentschowa i Zofia Judejko

Finał gry mieszanej:

Janina Zygmanska, Gwidon Zygmanski - Zofia Judejko, Mościcki 6:4, 6:3

W kawiarni "Esplanada" ul. Bydgoska 48 nagrody wręczył burmistrz Trybull. Nagrodę przechodnią za trzy kolejne zwycięstwa w grze pojedynczej panów uzyskał na własność Czesław Kobos. Po rozdaniu nagród komitet organizacyjny zaprosił uczestników zawodów i sympatyków na herbatę połączoną z tańcami. Zabawa trwała do północy ²³.

1937

Dnia 22.4.1937 ukonstytuował się nowy zarząd Klubu Tenisowego (poprzednio Koło Tenisowe). Prezes Walerian Krużycki - prawnik, wiceprezes Zofia Knach, sekretarz Zofia Judejko, gospodarz kortu inż. Tadeusz Paciorkowski. Przewodniczący Komisji Rewizyjnej: mecenas Józef Tuchołka oraz członkowie notariusz Jan Knach i prof. gimnazjalny Marian Mazerant. Także w Nakielskim Klubie Tenisowym (poprzednio Polski Klub Tenisowy) dokonano wyboru władz klubu. Prezesem został Zdzisław Zygmantowski, wiceprezesem Adela Urbanowicz, sekretarzem Romuald Chrzęszcz, skarbnikiem Izabela Dąbrowska, kapitan sportowy Stanisław Sielski i gospodarz Alfred Kukiel.

Bydgoski Klub Tenisowy - Nakielski Klub Tenisowy Nakło 2:7

5.9.1937 Bydgoszcz. Korty przy ul. Nakielskiej (V Śluza).

J. Zygmantowska (N) - Ciesielska (BKT) 6:0, 6:1

Sielska (N) - Omieczynska (BKT) 6:4, 6:2

Gwidon Zygmantowski (N) - Dudziński (BKT) 4:6, 7:5, 5:7

Zdzisław Zygmantowski (N) - Mańczak (BKT) 2:6, 3:6

Ossowski (N) Grześkowiak (BKT) 6:4, 8:6

Sielski (N) - Menzel (BKT) 6:3, 6:4

Gwidon i Zdzisław Zygmantowscy (N) - Mańczak, Szumiński (BKT) 6:2, 8:6

J. Zygmantowska, Sielski (N) - Omieczynska Szumiński (BKT) 6:3, 6:0

Sielski Ossowski (N) - Dudziński, Sznajdrowski (BKT) 7:5, 6:4 ²⁴.

MISTRZOSTWA POWIATU WYRZYSKIEGO

11-12. 9. 1937 r. Ze względu na pogodę część gier przeniesiono na 18-19.9.1937 Nakło. Korty w Parku Miejskim. Wpisowe 1 zł. Sekretarz turnieju Stanisław Sielski. Organizator PK PW i WF ²⁵. Mistrzostwo powiatu zdobyli: Janina Zygmantowska - singiel pań oraz Tadeusz Leśniak wśród panów. W grze podwójnej Zofia Judejko i Jentschowa, w grze podwójnej panów Siekierski - Mościcki a w grze mieszanej Zofia Judejko i Zygmunt Siekierski. Wieczorem 19 września notariusz Knach zwycięzcom rozdał nagrody, co miało miejsce w górnej sali „Esplanady” (ul. Bydgoska 48), po czym odbył się dancing-bridge.

1938

NKT Nakło - WKT Wyrzysk 6:4

31.7.1938 Nakło. Korty w Parku Miejskim.

Tadeusz Leśniak (W) - Jan Dawczyński (N) 8:6, 4:6, 6:3

Jerzy Dakowski (W) - Bruno Ossowski (N) 4:6, 2:6

Stanisław Sielski (N) - Ignacy Wętkowski (W) 6:2, 6:3

Zygmantowski (N) - Zdzisław Droszcz (W) 6:3, 6:2

Panie:

Janina Zygmantowska (N) - A. Orłowska (W) 6:2, 6:1

Sielska (N) - Irena Leśniak (W) 3:6, 6:4, 6:3

Gra podwójna panów

Leśniak, Wętkowski (W) - Sielski, Ossowski (N) 11:9, 6:3

Jan Dawczyński, Zygmantowski (N) - Zdzisław Droszcz, Jerzy Dakowski (W) 6:3, 6:3

Pary mieszane:

Irena i Tadeusz Leśniakowie (W) - Janina Zygmantowska, Stanisław Sielski (N) 1:6, 6:3, 9:7

A. Orłowska, Jerzy Dakowski (W) - Sielska, Jan Dawczyński (N) 6:2, 6:4²⁶.

Klub Tenisowy Wapno - Koło Tenisowe Nakło 4:10

14.8.1938 Wapno²⁷.

Wielkie zawody tenisowe

pomiędzy

Bydgoskim Kl. Ten. a Nakielskim Kl. Ten.

odbędą się w niedzielę, 21-go bm. na kortach
tenisowych w Nakle. Początek o godz. 8-mej rano.

Nakielski Klub Tenisowy Nakło - Bydgoski Klub Tenisowy 9:3

21.8.1938 Nakło. Korty w Parku Miejskim.

Gry pojedyncze mężczyzn:

E. Zygmantowski (N) - Dudziński (BKT) 3:6, 6:0, 7:5

G. Zygmantowski (N) - Szumiński (BKT) 6:4, 6:2

S. Sielski (N) - Dietczenia (BKT) 6:8, 4:6

Prüfer (N) - Grześkowiak (BKT) 7:5, 6:0

Z. Zygmantowski (N) - Menzel (BKT) v.o

Gra pojedyncza pań:

J. Zygmantowska (N) - Krystoferska (BKT) v.o

Debel:

E. Zygmantowski, S. Sielski (N) - Dudziński, Dietczenia (BKT) 6:4, 4:6, 6:4

G. Zygmantowski, Z. Zygmantowski (N) - Szumiński, Grześkowiak (BKT) 4:6, 3:6

Mikst

Marchlewska (Anna? - Maria?), E. Zygmantowski (N) - Szczypińska, Dudziński (BKT) 6:4, 6:2

J. Zygmantowska, Marchlewska (N) - Krystoferska, Szumińska (BKT) v.o²⁸.

Po zawodach w salach Strzelnicy odbył się Dancing-Bridge.

MISTRZOSTWA POWIATU WYRZYSKIEGO

27/28.8.1938 Nakło. Korty w Parku Miejskim. Otwarcia turnieju dokonał notariusz Jan Knach. Publiczności dość dużo - według Głosu Krajny z dnia 31.VIII.1938.²⁹

Gra pojedyncza panów

Stanisław Sielski - Leon Radzikowski v.o, Zygmunt Siekierski - Jerzy Dakowski v.o
Edmund Zygmantowski - Zygmantowski Zdzisław v.o, Ignacy Wętkowski - Wegner v.o
Jan Dawczyński (N) - J. Wiszniowski 2:6, 6:2, 6:4, Czesław Kobos - Droszcz v.o, Gwidon Zygmantowski - Priefer 6:2, 6:3

Ćwierćfinały:

Zygmunt Siekierski - Stanisław Sielski 7:5, 6:3
Edmund Zygmantowski - Ignacy Wętkowski 6:1, 6:2
Jan Dawczyński - Czesław Kobos v.o
Gwidon Zygmantowski - Tadeusz Leśniak 6:4, 6:1

Półfinały:

Edmund Zygmantowski - Zygmunt Siekierski 6:2, 6:2
Gwidon Zygmantowski - Jan Dawczyński 7:5, 2:6, 6:4

Finał:

Gwidon Zygmantowski - Edmund Zygmantowski v.o

Gra pojedyncza pań

Janina Zygmantowska - Irena Leśniak 6:0, 6:0

Finał:

Janina Zygmantowska - Maria Marchlewska 6:3, 6:1

Gra podwójna panów (debel)

S. Sielski, J. Dawczyński - Z. Siekierski J. Wiszniowski 7:5, 4:6, 6:4
Edmund i Gwidon Zygmantowscy - J. Dakowski, Z. Droszcz v.o
Priefer, J. Wiszniowski - Paciorkowski Z. Zygmantowski v.o

Półfinał:

Edmund i Gwidon Zygmantowscy - Sielski, Dawczyński 6:4, 2:6, 6:4
Leśniak, Wętkowski - Priefer, J. Wiszniowski 6:2 scr. (poddanie meczu)

Finał:

Edmund i Gwidon Zygmantowscy - Leśniak, Wętkowski 6:2, 6:1

Gry mieszane:

Marchlewska, Sielski - Zofia Judejko, Zygmunt Siekierski 6:0, 8:10, 7:5
J. Zygmantowska, Gwidon Zygmantowski - Leśniakowie 6:1, 6:2

Finał:

Marchlewska, Sielski - J. Zygmantowska, G. Zygmantowski 6:0, 6:3, 6:2

Gra podwójna pań:

Maria Marchlewska, Zygmantowska - Zofia Judejko, Leśniak 6:2, 6:0
Rozdanie nagród i dyplomów odbyło się w lokalu Dimmicha w Strzelnicy³⁰.

Wyrzyski KT Wyrzysk - Klub Tenisowy Nakło 3:8

18.9.1938 Wyrzysk.

Kobos (N) - Piotr Lück (W) 6:4, 6:2

S. Sielski (N) - Tadeusz Leśniak (W) 3:6, 4:6

Zdzisław Zygmantowski (N) - Ignacy Wętkowski (W) 6:1, 5:7, 6:4

Janina Zygmantowska (N) - Starzakówna (W) 6:0, 6:1
 Maria Marchlewska (N) - Margotta Malichówna (W) 6:1, 6:3
 Sielska (N) - Irena Leśniakowa (W) 8:10, 3:6
 Kobos, Sielski (N) - por. Piotr Lück, Tadeusz Leśniak (W) 6:1, 6:1
 S. Sielski, Zygmantowski Z. (N) - Ignacy Wętkowski, Jerzy Dakowski (W) 8:6, 6:2
 Maria Marchlewska, Sielski (N) - Irena i Tadeusz Leśniakowie (W) 6:3, 7:5
 Zygmantowska, Kobos (N) - Leśniakowa, Wętkowski (W) 6:0, 6:3
 Sielska, Zygmantowski (N) - Malichówna, Dakowski (W) 5:7, 4:6³¹.

Bydgoski Klub Tenisowy - Nakielski KT Nakło 5:3

25.9.1938. Bydgoszcz. Spotkanie rewanżowe. Korty BKT ul. Staszica.

Zygmantowska (Nakło) - Mańczakówna (BKT) 6:2, 6:0
 Zygmantowski Gwidon (N) - Szumiński BKT) 3:6, 6:3, 0:6
 Zygmantowski Zdzisław (N) - Dietczenia (BKT) 5:7, 4:6
 Kobos (N) - Dudziński (BKT) 6:4, 12:10
 Sielski (N) - Nalazek (BKT) 6:2, 0:6, 7:9

Gra mieszana

Zygmantowska, Sielski (N) - Ciesielska, Szumiński (BKT) 6:3, 3:6, 4:2 skrecz.

Debel panów

Sielski, Kobos (N) - Dudziński, Szumiński (BKT) 6:2, 1:6, 5:7
 Zygmantowski Gwidon i Zdzisław (N) - Dietczenia, Menzel (BKT) 6:8, 0:6³².

10.11.1938 na nadzwyczajnym walnym zebraniu doszło do fuzji Klubu Tenisowego i Nakielskiego Klubu Tenisowego tworząc Klub Tenisowy w Nakle. Mecenasa Jan Knach - prezes, Zdzisław Zygmantowski - wiceprezes, Zofia Judejko - sekretarz, zastępca sekretarza Maria Marchlewska, lekarz dentysta Eleonora Stocka - skarbnik, kapitan sportu tenisowego Stanisław Sielski, kapitan innych sportów Zygmunt Siekierski, Alfred Kukiel - gospodarz. Komisja rewizyjna: przewodnicząca mecenasowa Krużycka, członkinie: Sielska i Adela Kukiel³³.

1939

Zapowiedź meczu rewanżowego w dniu 15 sierpnia 1939 r. w Wyrzysku pomiędzy Wyrzyskim KT a Klubem Tenisowym Nakło. Brak wyniku, nie wiadomo czy zawody doszły do skutku³⁴.

Bydgoski Klub Tenisowy - Wyrzyski Klub Tenisowy 6:4

13.8.1939 Bydgoszcz. Korty BKT ul. Nakielska przy V śluzie³⁵.

Gra pojedyncza panów:

Szumiński (B) - Maćkowiak (W) 6:1, 6:0
 Mańczak (B) - Czesław Spychała (W) 6:3, 6:2
 Dudziński (B) - Tadeusz Leśniak (W) 6:4, 7:9, 5:7
 Bobowski (B) - Zdzisław Droszcz 6:0, 10:8
 Menzel (B) - Ignacy Wętkowski (W) 6:1, 6:1

Gra pojedyncza kobiet:

Ciesielska (B) - Irena Leśniakowa (W) 6:4, 2:6, 4:6

Gra podwójna panów:

Szumiński Mańczak (B) - Leśniak Ignacy, Stefan Wętkowski (W) 6:4, 6:4

Bobowski, Pawłowski (B) - Stefan Wędkowski II, Z. Droszcz (W) 6:4, 3:6, 6:0

Nalazek Szydłowski (B) - C. Spychała Maćkowiak (W) 2:6, 6:3, 4:6

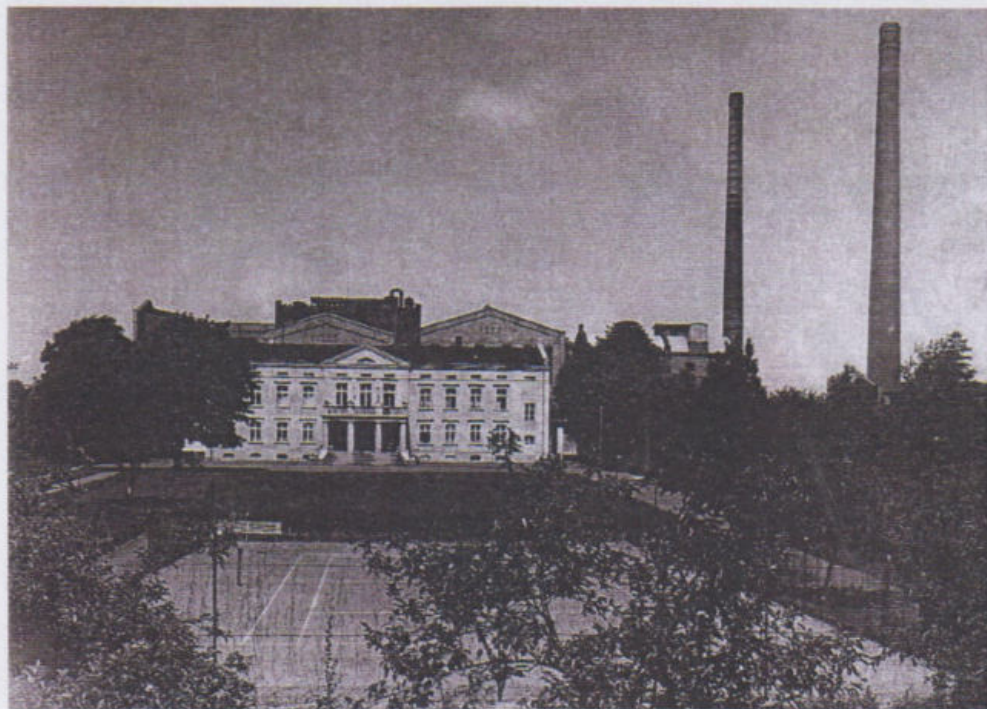
Gra mieszana:

Dudzińska, Dudziński (B) - I. Leśniakowa, T. Leśniak (W) 2:6, 4:6

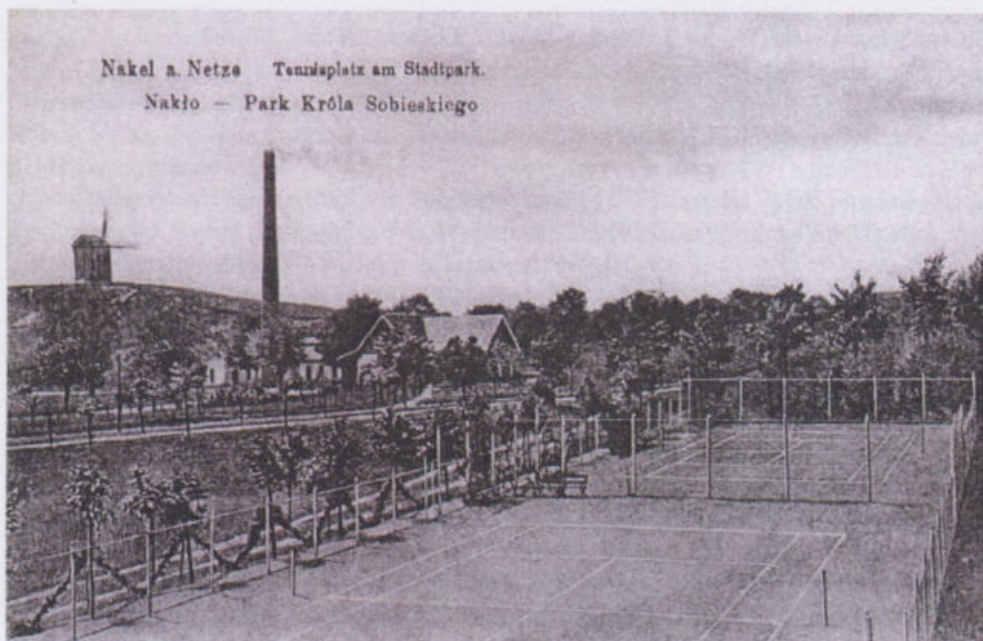
Zaplanowane na 26 i 27 sierpnia 1939 r. mistrzostwa powiatu wyrzyskiego zostały odwołane o czym donosił Głos Krajny w nr 68 z dnia 26 sierpnia 1939³⁶.

ZAKOŃCZENIE

Tenis ziemny w powiecie wyrzyskim po początkowym 6-7 letnim okresie sportowej zabawy towarzyskiej, przeszedł do fazy rywalizacji indywidualnej, której corocznym zwieńczeniem były turnieje o mistrzostwo powiatu wyrzyskiego. Kluby tenisowe nawiązywały także kontakty z innymi towarzystwami tenisowymi rozgrywając zawody międzyklubowe. Kluby tenisowe w Nakle i w Wyrzysku swoim poziomem odstawały od czołówki klubów na Pomorzu: w Toruniu (TKL-T), TS Olimpia Grudziądz, GKS Gdynia czy Bydgoskiego Klubu Sportowego. Ale już drugi z bydgoskich klubów Bydgoski Klub Tenisowy był już równorzędnym partnerem. Do 1939 r. w Nakle były 4 korty tenisowe. Dwa kapitalnie zbudowane w skarpie Parku Miejskiego (fot. s. 18) oraz po jednym na terenie Młyna i Tartaku Baerwalda przy ul. Młyńskiej oraz na Rudkach na terenie cukrowni zbudowane za dyrektora Jasieńskiego. (fot. poniżej).

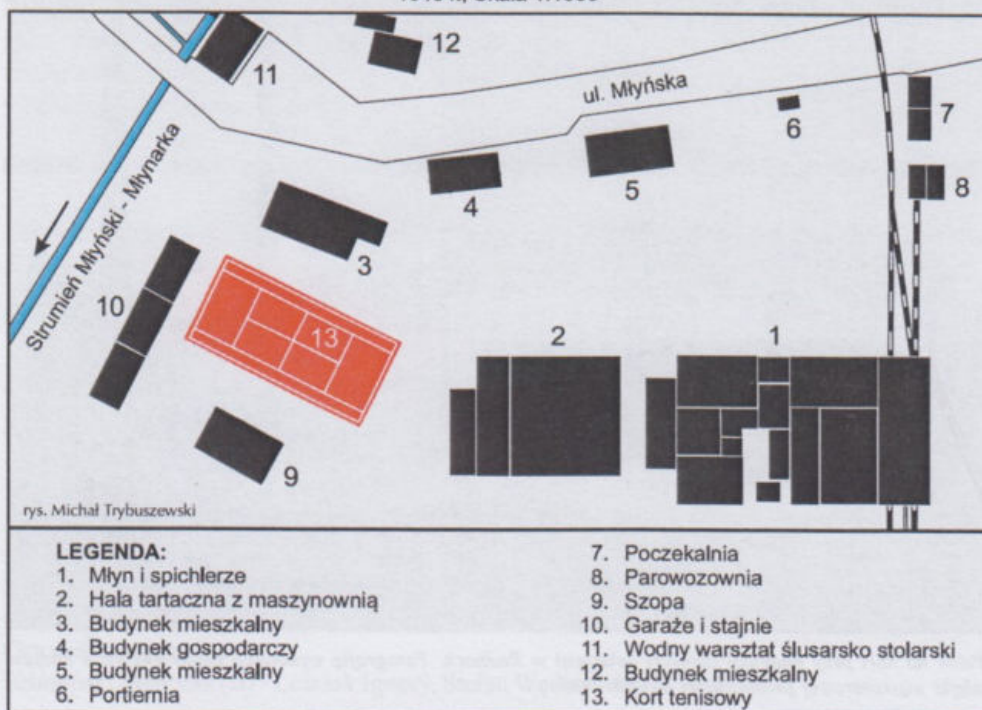
Widok na kort przy budynku dyrekcji cukrowni w Rudkach. Fotografię wykonano około 1929 r. z nasypu kolejki wąskotorowej prowadzącej do cukrowni.

Korty w Parku Miejskim w Nakle ok. 1914 r. Na wzgórzu wiatrak koźlak mistrza młynarskiego Gustava Franka oraz zabudowania z kominem cegielni parowej spółki Sajdakowski i Pieczyński przy dzzisiejszej ul. Staszica.

PLAN ORIENTACYJNY MŁYNA BAERWALDA

1940 r., Skala 1:1000

ZARYS KLUBOWYCH MISTRZOSTW POMORZA

Pierwszym polskim klubem tenisowym na Pomorzu było założone w 1920 r. Koło Tenisowe Toruń (głównie jego członkami była kadra w tym dużą rolę odegrał porucznik Roman Szczerbowski). Koło Tenisowe w Toruniu było jednym z członków założycieli Polskiego Związku Lawn Tenisowego w 1921 r. Powstające w latach dwudziestych XX w. kluby tenisowe: TS Olimpia Grudziądz Toruński KS - z sekcją tenisa, TG Sokół Grudziądz - Oddział Tenisa, a w Bydgoszczy niemieckie DTC i TC Palestra oraz polskie: Bydgoski KS i Bydgoski Klub Tenisowy Bydgoszcz organizowały turnieje o charakterze lokalnym w tym o mistrzostwa swoich miast. Najstarszym - cyklicznym turniejem tenisowym były Mistrzostwa Kujaw rozgrywane w Ciechocinku w latach 1923-1926 organizowane przez Komisję Zdrojową³⁷. W owym czasie czołowymi raketami byli porucznicy Marynarki Wojennej z Torunia Stanisław Maltze, Stanisław Bukowski oraz Leon Mroczkowski późniejszy kierownik sekcji tenisa ziemnego w TKS Toruń³⁸. Z czasem indywidualne mistrzostwa miast na Pomorzu i Kujawach uatrakcyjniał udział znanych zawodników krajowych i zagranicznych. Podobnie było z mistrzostwami indywidualnymi Pomorza. Towarzyskie spotkania międzyklubowe to głównie pojedynki pomiędzy klubami w Bydgoszczy a Toruń rywalizował z Grudziądzem.

Od początków lat trzydziestych XX w. rozgrywano mistrzostwa klubowe. Początkowo w połączonej strefie pomorsko-poznańskiej, a po 1935 r. już bez klubów z Wielkopolski. Mistrz Strefy przystępował do rozgrywek z innymi mistrzami Strefy o tytuł mistrza Polski klasy B. Zdobywanie tytułu mistrzowskiego klasy B było przepustką do meczu o wejście do A klasy z jej ostatnią drużyną. Elitę A klasy tworzyły: Warszawski Lawn Tenis Klub, Legia Warszawa, AZS Poznań, Katowicki KT, Pogoń Katowice, Łódzki Lawn Tenis Klub - siedmiokrotny drużynowy mistrz Polski (1925-1932), AZS Kraków i Lwowski Klub Tenisowy.

1934

KLUBOWE MISTRZOSTWA STREFY POZNAŃSKO-POMORSKIEJ

Eliminacje w Strefie

BKS Bydgoszcz - KT Cegielski Poznań 6:1

29.5.1934 Bydgoszcz³⁹.

TKLT Toruń - AZS Poznań 3:4

1.7.1934 Toruń. Korty TKLT⁴⁰.

Finał

AZS Poznań - BKS Bydgoszcz 4:3

15.7.1934⁴¹.

1935

Eliminacje w Strefie

BKS Bydgoszcz - Tennis-Club'33 Poznań 5:2

23.6.1935 Bydgoszcz. Korty BKS.

Głowacka (BKS) - Geisler (T-C'33) 1:6, 6:3, 6:4

Mikst: Głowacka, Laszkiewicz (BKS) - Geisler, Tomaszewski (T-C'33) 7:5, 1:6, 6:0⁴².

TKLT Toruń - BKS Bydgoszcz 3:4

14.7.1935 Toruń. Korty TKLT ul. Moniuszki. Decydujący mecz o mistrzostwo strefy poznańsko-pomorskiej ⁴³.

Anna Głowacka (BKS) - Maria Frysztynowa (TKLT) 4:6, 1:6

Słowo Pomorskie z dnia 16 lipca: „W pierwszym secie torunianka prowadziła 5:2 i miała setbola. Głowacka jednak dzięki świetnej grze zdobyła tego gema i dwa następne, by potem, z powodu zmęczenia, oddać już łatwo seta. Obie panie grały bardzo dobrze; wynik drugiego seta 6:1 nie oddaje obrazu gdyż Głowacka stawiała silny opór mistrzyni Pomorza”.

Mikst: Głowacka, Laszkiewicz - Frysztynowa, Bojanowski 6:4, 9:7

Katowicki KT - BKS Bydgoszcz 5:2

15.9.1935 Bydgoszcz. Korty BKS ul. Staszica. Półfinał mistrzostw Polski ⁴⁴.

Gra pojedyncza: Gertruda Volkmerówna (KKT) - Anna Głowacka (BKS) 6:2, 6:4

Gra mieszana: Volkmerówna, Phal (KKT) - Głowacka, Laszkiewicz (BKS) 6:4, 7:

1936

Strefa poznańsko-pomorska

BKS Bydgoszcz - Toruński Klub Lawn-Tenisowy Toruń 4:3

26.7.1936 Bydgoszcz Korty BKS ul. Staszica ⁴⁵.

1937

KLUBOWE MISTRZOSTWA POMORZA

Kluby Pomorskie w 1937 r. rozgrywały zawody mistrzowskie bez Poznania.

Klub Tenisowy Wejherowo - Toruński Klub Lawn-Tenisowy Toruń 1:6

13.6.1937 Wejherowo. Punkt dla Wejherowa zdobył Altschueler bijąc Herdegena 6:0, 6:4 ⁴⁶.

Toruński Klub L-T został mistrzem Pomorza i wystartował w mistrzostwach Polski klasy B.

Ćwierćfinał:

TKL-T Toruń - AZS Warszawa 5:2

1.8.1937 Korty ul. Moniuszki. TKLT w składzie m.in. Maria Fryszczyńska, J. Tomaszewska, Denenfildowa, Franciszek Bojanowski, Mieczysław Herdegen, Józef Stogowski.

Półfinał - brak danych.

Finał:

TKL-T - Bielskie Towarzystwo Łyżwiarsko-Tenisowe Bielsko 4:3

11.9.1937 Toruń. TKLT uzyskał tytuł mistrza Polski klasy B występując w składzie jak w meczu ćwierćfinałowych z AZS Warszawa ⁴⁷.

TKLT miał do rozegrania mecz z najsłabszą drużyną klasy A. Nie jest znany wynik tego pojedynku.

1938

Gdyniński Klub Tenisowy - TS Olimpia Grudziądz 6:2

Zawody odbyły się w Gdyni - brak daty.

Bydgoski Klub Sportowy - Toruński Klub Lawn-Tenisowy 5:2

12.6.1938 Bydgoszcz

Gra pojedyncza: Głowacka (BKS) - Denenfeldowa (TKLT) 6:1, 6:0

Gra mieszana: Głowacka, Biechowski (BKS) - Denenfeldowa, Bojanowski (TKLT) 6:1, 6:2⁴⁸.

W 1938 r. drużynowym mistrzem Pomorza został BKS Bydgoszcz

Mistrzostwa Polski klasy B

BKS Bydgoszcz - WKS Poznań 6:2

10.7.1938 Bydgoszcz⁴⁹.

1939

TS Olimpia Grudziądz - Bydgoski Klub Tenisowy 8:0

11.6.1939 Grudziądz. Korty Olimpii ul. Parkowa⁵⁰.

TKL-T Toruń - KS Gdynia 5:3

8-9.6.1939 Toruń. Korty TKLT ul. Moniuszki. Przy stanie 4:2 zawody przerwano i dokończono następnego dnia⁵¹.

TKL-T Toruń - TS Olimpia Grudziądz 7:1

Toruń 18.6.1939 Korty ul. Moniuszki⁵². TKL-T mistrzem Pomorza

Mistrzostwa Polski klasy B

TKL-T Toruń - KS Wima Łódź 6:2

Przeciwnikiem w półfinale mistrzostw miała być druga drużyna Legii Warszawa⁵³. Wynik nie jest znany.

W 1939 r. BKS Bydgoszcz nie pojawiał większej aktywności. Nie wiadomo dlaczego. Z BKS Bydgoszcz jedynie Laszkiewicz wystąpił w indywidualnych mistrzostwach Pomorza⁵⁴.

W latach trzydziestych XX . na terenie Pomorza do czołowych klubów należały: TS Olimpia Grudziądz (zał. 1923), BKS Bydgoszcz (zał. 1925) i Toruński Klub Lawn-Tenisowy (do sierpnia 1931 r. był to TKS Toruń, a tenisiści stanowili w nim sekcję). Pozostałe w tym: Gdyński KT, Bydgoski Klub Tenisowy (zał. 1928), Klub Tenisowy Wejherowo aspirowały do grona czołowych klubów. Resztę stanowiły m.in. niemieckie: Sport-Club Grudziądz i Deutscher Tennis-Club Bydgoszcz, oraz Kaszubia Wejherowo, KS Gopłania Inowrocław (jej sekcja w 1933 r. wystąpiła z klubu i założyła Inowrocławski Klub Tenisowy), Klub Tenisowy Puck, AZS Gdańsk, Tczewski Klub Tenisowy Tczew, Nakielski Klub Tenisowy, Wyrzyski Klub Tenisowy Wyrzysk i kluby tenisowe w Chełmży, Brodnicy i KS Corona Koronowo.

ANNA GŁOWACKA - Z KORTÓW NAKIELSKICH DO TYTUŁU MISTRZA POLSKI W 1937 ROKU

Anna Barbara Głowacka ur. się 26.7.1920 w Nakle. Ojciec Anny przed 1912 r. przybył do Nakła z Łobżenicy zatrudniając się jako pomocnik handlowy w firmie Stanisława Sowińskiego mieszczącej się przy obecnej ul. Bydgoskiej 47/49. W 1912 r. Stanisław Głowacki zawarł związek małżeński z Heleną Kowalską córką mistrza rzeźnickiego Konstantego i właściciela kamienicy przy ul. Bydgoskiej 42 narożnik ul. Pocztowej. W 1922 r. Stanisław Głowacki zajął się pośrednictwem w obrocie nieruchomościami tworząc firmę pod nazwą "Nadnotecki Dom Handlowy".

No. 21. GAZETA BYDGOSKA, piątek, 26 lipca 1932.

Gospodarstwa, majątki, domy i t. d.
poleca w własnym wyborze (jak najkorzystniej)

Nadnotecki Dom Handlowy St. Głowacki - Nakło n. N.
Telefon nr. 25. ulica Bydgoska 381. D. 30.

Od 1926 r. Głowaccy zamieszkali w Bydgoszczy, a następnie w Poznaniu. Córka Anna pozostała u babci w Nakle. Od najmłodszych lat wraz ze starszą o 4 lata kuzynką Heleną Kowalską (c. Ksawerego) uczęszczała na korty w Parku Miejskim. Pomiędzy 1932 a 1933 r. wstąpiła do Bydgoskiego Klubu Sportowego, zamieszkując nadal u babci w Nakle. Stąd Głowacka uczestnicząc początkowo w turniejach w Bydgoszczy miała przypisane miejsce zamieszkania - Nakło, a nakieński lokalny Głos Krajny podawał faktyczną przynależność klubową do Bydgoskiego KS. W 1932 r. podczas mistrzostw powiatu wyrzyckiego w deblu z Franciszką Witosławską Anna Głowacka zdobyła mistrzostwo, a w mikście z Wegnerem drugie miejsce. W roku następnym (1933) zgłosiła się do Międzynarodowych Mistrzostw Bydgoszczy, gdzie w eliminacjach przegrała z Bockową z Tczewa. Nabierała doświadczenia. W maju 1935 r. po meczu BKS z Deutscher Tennis-Club Bydgoszcz wobec zwycięskich pojedynków A. Głowackiej Tygodnik Sportowy z dnia 4 czerwca 1935 r. skomentował: "Głowacka wybija się na czołową raketę BKS". W tym samym roku A. Głowacka po raz pierwszy startuje w indywidualnym mistrzostwach Polski w tenisie ziemnym w Warszawie. Dotarła do półfinału w którym uległa Zofii Jędrzejowskiej młodszej siostry utytułowanej Jadwigi. Podczas kolejnych mistrzostw Polski w 1936 r. we Lwowie Anna Głowacka w ćwierćfinale trafiła na Jadwigę Jędrzejowską, która w 1936 r. w rankingu światowym była klasyfikowana na 6 miejscu. W 1937 r. w Krakowie Anna Głowacka zdobyła tytuł mistrza Polski, bijąc ówczesne gwiazdy polskiego tenisa. Dla wielu była to duża niespodzianka. W Katowicach podczas mistrzostw Polski w 1938 r. A. Głowacka odpadła w eliminacjach. W deblu z Marią Fryszczyńową w półfinale uległa parze ślązaczek Gertrudzie Volkmer-Jacobsenowej i Elżbiecie Stephanówny, które zdobyły tytuł mistrzyń Polski w deblu. Przegląd Sportowy z dnia 10 października 1938 r. opublikował listę najlepszych tenisistek ziemnych w Polsce. Lista nie obejmowała Jadwigi Jędrzejowskiej a Polski Związek Lawn Tenisowy nadał jej tytuł Honorowego Mistrza Polski. Na pierwszym miejscu sklasyfikowano: Gertrudę Volkmer-Jacobsenową, na drugim Zofię Jędrzejowską i Helenę Luniewską, na czwartym Jadwigę Gajdziankę, piątym Annę Bemową, na szóstym (Annę?) Andrótową i Annę Głowacką, na

Kraków korty AZS uczestniczki M. Polski od lewej Neumannówna (Legia Warszawa), Kuligowiczówna (AZS Kraków) i Głowacka (BKS Bydgoszcz)

Od 1934 r. ubiór tenisistek stanowiły krótkie stroje. Szorty, skarpetki cienkie wełniane, pantofle sportowe - tenisówki (pepegi) Na głowie opaska blokującą włosy.

ósmym Zofię Siodówną, dziewiątym Mariettę Rudowską i na dziesiątym Antoninę Neumannówną. Ciekawostką jest to, że Rudowska i Siodówna zaczynały karierę w BKS Bydgoszcz, Głowacka w Nakle a Andrótowa TS Olimpia Grudziądz - a od 1938 r. była zawodniczką Toruńskiego KL-T). Zatem z Pomorza wyszło szerego zawodniczek stanowiących czołówkę krajową. W 1939 r. z nieznanых powodów nie pojawiała się na kortach. Wojna w 1939 r. zastała Annę w Poznaniu, gdzie mieszkała z rodzicami. Jesienią 1939 r. osadzona została w areszcie w Turku za prowadzenie działalności przeciw władzom okupacyjnym. Jej narzeczony trafił do obozu koncentracyjnego i słuch po nim zaginął. Rodzice Anny zostali w międzyczasie wysiedleni z Poznania i zamieszkali we Włoszczowej. W czerwcu 1940 r. po zwolnieniu z aresztu Anna dołączyła do rodziców. We Włoszczowej poznała inżyniera Franciszka Adamskiego za którego we wrześniu 1944 r. wyszła za mąż. Po wojnie długie lata zamieszkiwała w Kępnie. Pod koniec życia zamieszkiwała u córki w Osieku w gminie Galewice w woj. łódzkim gdzie zmarła 1 czerwca 2014 r.

Dla Anny Adamskiej (Głowackiej) po II wojnie światowej sport stanowił rozdział zamknięty. Na korcie nigdy już nie wystąpiła. A o swoich dokonaniach sportowych nigdy nikomu nie wspomniała. Pamiątki i trofea zdobyte na kortach wskutek perypetii okupacyjnych przepadły. Poświęciła się rodzinie. Dużym zaskoczeniem dla jej najbliższych była informacja o wynikach i sukcesach na kortach tenisowych. Córka Anny, Jolanta Borowiecka w lecie 2014 r. z niedowierzaniem przyjęła wiadomości na temat dokonań sportowych nieżyjącej już matki.

Znany komentator sportowy Bohdan Tomaszewski w rozmowie telefonicznej z autorem w dniu 29 września 2014 r. mówił, że doskonale pamięta Annę Głowacką jako osobę: „o milej powierz-

chowności i atrakcyjności, a która na korcie prezentowała ładny, płynny i przyjemny dla oka tenis. W jej wykonaniu nie był to tenis agresywny ani też defensywny". B. Tomaszewski uczestnik jako junior krakowskich mistrzostw był zaskoczony był faktem, że w chwili zdobycie tytułu mistrza Polski Anna Głowacka miała 17 lat. Była i jest najmłodszą mistrzynią Polski w tenisie w grze pojedynczej kobiet.

ZAWODY I TURNIEJE Z UDZIAŁEM ANNY GŁOWACKIEJ

Ogólnopolskie Tenisowe Mistrzostwa Miasta Bydgoszczy

24 - 27.8.1933 Bydgoszcz korty BKS ul. Staszica.

W eliminacjach Głowacka (Nakło) przegrała z Bockową (Tczew) 7:9, 6:8

Startowały m.in. (Anna?) Andrótówna (Grudziądz) Pozowska i Jędrzejowska (Kraków) Anna Głowacka (Nakło), Lilpopówna (Warszawa), Schwarz (Konigsberg), Fryszczynowa (Toruń), Haberówna (Żywiec), Krampe (Marienburg - Kwidzyn) Bockowa (Tczew) Bielawska, Grawunder, Koch, Maciejewska, Mohr, Niesiołowska, Paulowa, Weynerowska i Zielińska wszystkie z Bydgoszczy⁵⁵.

Mistrzostwa miasta Bydgoszczy

5.8.1934 Bydgoszcz. Gra podwójna pań: Lilpopówna, Rudowska (Legia Warszawa)- Zielińska, Głowacka (BKS) 6:1, 6:2⁵⁶.

Otwarcie sezonu tenisowego

13.5.1935 Bydgoszcz. Korty BKS ul. Staszica⁵⁷.

BKS Bydgoszcz - Toruński Klub Lawn-Tenisowy 6:6

Gra pojedyncza kobiet: Głowacka (BKS) - Tomaszewska (TKLT) 6:2, 6:1

Gra mieszana: Głowacka Laszkiewicz (BKS) - Tomaszewska, Herdegen (TKLT) 6:1, 6:1.

BKS Bydgoszcz - Deutscher Tennis-Club Bydgoszcz 11:3

30.5.1935 Bydgoszcz. Korty BKS ul. Staszica⁵⁸.

Gra pojedyncza pań: Głowacka (BKS) - Mohr (DTC) 6:2, 6:1

Gra podwójna pań: Bielawska, Głowacka (BKS) - Emma Kock, Mohr (DTC) 8:6, 3:6, 9:7

Gra mieszana: Głowacka, Laszkiewicz (BKS) - Mohr, Draheim (DTC) 6:4, 6:3

X - Turniej BKS połączony z jubileuszem 10-lecia klubu

1.9.1935 Korty BKS. Do gier kobiecych przystąpiło 17 zawodniczek.

Półfinał gra pojedyncza kobiet: Anna Głowacka (BKS Bydgoszcz) - Schwarz, mistrzyni Bydgoszczy sprzed kilku laty (Królewiec - Prusy Wschodnie) 6:2 7:5.

Finał: Anna Głowacka (Bydgoszcz) - Jadwiga Jędrzejowska (Kraków) 0:6, 1:6⁵⁹.

Międzynarodowe Mistrzostwa Polski

28-30.8.1936 Bydgoszcz. Korty BKS ul. Staszica

Singiel kobiet: Jacobson - Głowacka 6:4, 6:3

Gra mieszana: Jaśkowiakówna, Majewski - Głowacka, Witold Horain (Cracovia) 8:6, 4:6, 7:5⁶⁰.

Międzynarodowe Mistrzostwa Polski

23-29.8.1937 Bydgoszcz

W grze pojedynczej rozstawiono cztery zawodniczki: Niemkę Richard, Annę Głowacką, Helena Łuniewską i Zofię Jędrzejowską.

Głowacka - mistrzyni Polski uległa Niemce Schaf (Berlin) 3:6, 1:6⁶¹.

BKS Bydgoszcz - TS Olimpia Grudziądz 6:0

10.5.1938 Mecz otwarcia sezonu. Korty BKS ul. Staszica.

W mikście A. Głowacka, Kamiński (BKS) - Kulczykówna, Landsberg (Olimpia) 6:0, 6:1

Najładniejszą walkę stoczyły mistrzyni Polski Głowacka (BKS) i Andrótowa (Olimpia) 6:2, 9:7⁶².

III - Mistrzostwa Morskie

24.7.1938 Wejherowo⁶³.

ĆWIERĆFINAŁ: Głowacka - Kindermannówna (Łódź) 6:4, 6:4

PÓŁFINAŁ: Głowacka - Denefeldowa 6:3, 6:4

FINAŁ: Andrótowa - Głowacka 3:6, 6:2, 6:3

Tenisowe Mistrzostwa Bydgoszczy

3-4 września 1938 Korty BKS⁶⁴.

PÓŁFINAŁ: singiel pań. Łuniewska - Głowacka 6:2, 6:8, 6:3

GRAMIESZANA: Zofia Siodówna, Spychała - Głowacka, Walenty Bratek 8:6, 6:3

MISTRZOSTWA POLSKI

1935 Warszawa - czerwiec. Korty Warszawskiego Lawn Tennis Klubu (WLTK)

Gra pojedyncza kobiet

PÓŁFINAŁ: Zofia Jędrzejowska - Anna Głowacka 2:6, 6:2 - przerwany z powodu ciemności.

W dniu następnym w dogrywce Z. Jędrzejowska wygrała 6:3⁶⁵.

Mikst

J. Tłoczyński Z. Jędrzejowska - Głowacka, Laszkiewicz 6:4, 6:2

1936 Lwów - czerwiec. Korty Lwowskiego Klubu Tenisowego.

Gra pojedyncza kobiet.

RUNDA WSTĘPNA

A. Głowacka - M. Fryszczynowa 6:0, 6:0

Maria Fryszczynowa była zawodniczką Toruńskiego KL-T a w 1936 reprezentowała Lwowski KT.

ĆWIEĆFINAŁ:

A. Głowacka - Jadwiga Jędrzejowska 2:6, 2:6

Komentator Przeglądu Sportowego w odniesieniu do pojedynku pisał: *"W grze pojedynczej pań doprowadzono już do półfinału. Znalazły się w nich prawie te same nazwiska co rok rocznie co prawda przy odmiennym rozstawieniu byłoby inaczej, w półfinale bowiem całkiem łatwo mogła znaleźć się Głowacka. Ślepy los skrzywdził wyraźnie Pomorzanekę. Po rozgromieniu Fryszczynowej natrafiła ona w ćwierćfinale na zagładę. Pomorzanka ujawniła jednak w pełni swe naprawdę wielkie możliwości. Mecz Głowackiej z Jędrzejowską stał się zarazem cichym sukcesem i zyskał jej wiele szczerzej sympatii. W drugim secie był nawet okres*

w którym Głowacka prowadziła już 2:0." ⁶⁶. Jadwiga Jędrzejowska w rankingu światowym w 1936 r. była klasyfikowana na 6 miejscu.

1937 Kraków - czerwiec. Korty AZS

Zgłosiło się 25 pań. Rozstawione: Marietta Rudowska, Elżbieta Lilpop (Warszawa), Anna Głowacka (podawano Pomorze, a faktycznie BKS Bydgoszcz), Zofia Jędrzejowska (AZS Kraków). PZLT zwolnił Jadwigę Jędrzejowską, która w tym czasie uczestniczyła w finale Wimbledonu ⁶⁷. Rozgrywano: gry pojedyncze, podwójne pań i panów, oraz gry mieszane.

A. Głowacka straciła w grze pojedynczej oraz w podwójnej.

Prasa krajowa podawała tylko niektóre wyniki w fazie eliminacji i w odniesieniu do różnych zawodniczek. Po zebraniu z różnych dzienników informacji i ich przeanalizowaniu, to wyniki eliminacji przebiegały jak niżej. Od rozgrywek ćwierćfinałów wyniki są zgodne.

ELIMINACJE - Gra pojedyncza pań.

Poniedziałek 15.6.

Andrótówna (Olimpia Grudziądz) - Gierardówna 6:0, 6:4.

Parafińska (Sokół Kraków) - Berkowiczówna 6:3, 7:5 ⁶⁸.

Wtorek 16.6.

Rudowska (Katowicki KT) - Dattnerowa (Katowicki KT) 6:3, 6:2

Gajdzianka (Pogoń Katowice) - Zofia Siodówna (Warszawski Lawn Tennis Klub) 6:4, 6:1

Anna Głowacka (Pomorze) - Pinkesfeldowa (Świętochłowice) 4:6, 6:2, 6:2

Jonsztowa (Katowice) - Święcicka 8:6, 3:6, 6:1

E. Stephanówna (Katowicki KT Katowice) - Kuligowiczówna (AZS Kraków) 6:2, 6:0

Turteltaubówna (KT 24 Lwów) - Margulisowa (Cracovia) 6:1, 6:1

Jędrzejowska Z. - Gajdzianka (Pogoń Katowice) 6:3, 6:4

Łuniewska (Legia Warszawa) - Potuczko (Cracovia) 6:1, 6:3

Halina Matuszewska (WLTk Warszawa) - Jonsztowa (Katowice) 6:4, 6:3

Antonina Neumannówna (Legia Warszawa) - Babirecka (AZS Kraków) 6:0, 6:0 ⁶⁹.

Głowacka - Turteltaubówna (KT 24 Lwów) 6:1, 6:0

Środa 17.6.

Jędrzejowska Z. - Bielecka 6:1, 6:13 ⁷⁰.

E. Stephanówna (KKT Katowice) - Freisingowa 6:1, 6:3

Po południu opady deszczu.

Czwartek 18.6. zawody przerwano z powodu padającego deszczu ⁷¹.

Piątek 19.6.

Łuniewska - Z. Jędrzejowska 6:4, 2:6, 6:4

Rudowska - Stephanówna (KKT Katowice) 6:1, 6:1

Neumannówna - Andrótówna 6:1, 6:2 ⁷².

ĆWIERĆFINAŁ:

Parafińska - Łuniewska 4:6, 6:0, 1:6

Głowacka - Neumannówna 8:6, 6:1

Matuszewska (Warszawski Lawn Tennis Klub) - Elżbieta Lilpopówna (Warszawski LTK) v.o ⁷³.

Marietta Rudowska (Legia Warszawa) - Potuczko (Cracovia) 6:1, 6:3

PÓŁFINAŁ:

Matuszewska* - Łuniewska 5:7, 2:6 [Matuszewska (z d. Konopacka) to mistrzyni świata w rzucie dyskiem i złota medalistka Olimpiady w Amsterdamie w 1928 r.]

Marietta Rudowska (Legia Warszawa) - Anna Głowacka 6:2, 5:7, 4:6 (rozegrany sobota 19.6.)⁷⁴. Przegląd Sportowy (1937 nr 49) skomentował: „*Półfinały stały na niskim poziomie z powodu śliskiej nawierzchni. Niespodziankę zgotowała tu Głowacka bijąc w 3 setach faworytkę mistrzostw Rudowską*”.

[M. Rudowska w latach 1931-1934 była zawodniczką BKS Bydgoszcz. W 1931 r. reprezentowała bydgoski klub podczas indywidualnych MP we Lwowie - docierając do półfinałów.]

FINAŁ 20. 6. niedziela po południu:

Anna Głowacka - Helena Łuniewska (Legia Warszawa) 2:6, 8:6, 7:5⁷⁵

Gry podwójne

I-RUNDA: Neumann, Finkelsiedłowa - Matuszewska, Głowacka 3:6, 6:1, 6:0

1938 Katowice - czerwiec. Korty "Pogoni" Katowice przy Parku Kościuszki.

Wśród pań rozstawiono: Jacobsenową, Jędrzejowską, Łuniewską i Gajdziankę. Pewnym zaskoczeniem było to, że zeszłoroczna mistrzyni Polski A. Głowacka nie została rozstawiona, lecz przydzielona została do „ćwiartki” Gajdzianki. Nie można wykluczyć, że stało to się za sprawą dokonania zmiany barw klubowych tj. przejściem tuż przed mistrzostwami do Legii Warszawa.

Gra pojedyncza kobiet

II RUNDA

Mordasewicz - Głowacka 2:6, 3:6

Gajdzianka - Głowacka 6:3, 6:3

Gra mieszana:

Bemówna, Ignacy Tłoczyński - Głowacka, Biechowski (brak danych)

Gra podwójna pań:

Głowacka, Frysztynowa (Lwowski KT) - Neumanówna, Mordasewicz 4:6, 6:4, 8:6 (spotkanie trwało 2 godziny).

PÓŁFINAŁ

Volkmer-Jacobsenowa, Stephanówna - Fryszczyńska, Głowacka 6:2, 7:5

Volkmer-Jacobsenowa i Stephanówna zostały mistrzyniami Polski w grze podwójnej⁷⁶.

1939 Poznań czerwiec Korty AZS Poznań. Do turnieju pań napłynęło 14 zgłoszeń, ale w zawodach uczestniczyło 13 zawodniczek. Anna Głowacka nie startowała, chociaż mieszkała wówczas w Poznaniu. Nie wiadomo dokładnie jakie powody stanęły na przeszkodzie. A przypuszczenia nie zmieniają faktu jej braku.

MISTRZOSTWA POWIATU WYRZYSKIEGO

Rok	Gra pojedyncza mężczyzn	Gra pojedyncza kobiet	Debel panów	Debel pań	Gra mieszana
1928	Edmund Zygmantowski	Aleksandra Bobowska	-	-	-
1929	Edmund Zygmantowski	Zofia Biedermann	-	-	-
1930	Janusz Jodko-Narkiewicz (AZS Poznań)	Zofia Biedermann	-	-	-
1931	Marian Zygmantowski	Melania Bandurska	-	-	-
1932	Edmund Zygmantowski	Melania Bandurska	Edmund i Marian Zygmantowscy	Anna Glowacka (Bydgoski KS) Franciszka Witosławska	Zofia Judejko Włodzimierz Rybiński
1933	Czesław Kobos	-	Edmund i Marian Zygmantowscy	-	-
1934	Czesław Kobos	Zofia Judejko	Erwin Trojanowski Tadeusz Leśniak (Wyrzyski KT)	Zofia Judejko - (?) Sobocińska	Zofia Judejko (?) Zygmantowski
1935	-	-	-	-	-
1936	Czesław Kobos	Janina Zygmantowska	Gwidon Zygmantowski Jan Dawczyński	Janina Zygmantowska Maria Marchlewska	Janina Zygmantowska Gwidon Zygmantowski
1937	Tadeusz Leśniak (Wyrzyski KT)	Janina Zygmantowska	Zygmunt Siekierski Włodzierz Mościcki	Zofia Judejko - Helena Jentsch	Zofia Judejko Zygmunt Siekierski
1938	Gwidon Zygmantowski	Janina Zygmantowska	Edmund i Gwidon Zygmantowscy	Janina Zygmantowska Maria Marchlewska	Maria Marchlewska Stanisław Sielski
1939	Mistrzostwa odwołane				

PRZYPISY

1. Nakeler Zeitung 1913 nr 145
2. Bobowski T. Krajna i Nakło. Nakło 1926 s. 210
3. Orędownik Urzędowy Powiatu Wyrzyskiego 1922 nr 42
4. Orędownik Urzędowy Powiatu Wyrzyskiego 1925 nr 17
5. Dziennik Bydgoski 1926 nr 212
6. Gazeta Bydgoska 1927 nr 196
7. Orędownik Urzędowy Powiatu Wyrzyskiego 1928 nr 69
8. Orędownik Urzędowy Powiatu Wyrzyskiego 1928 nr 75
9. Orędownik Urzędowy Powiatu Wyrzyskiego 1929 nr 71
10. Gazeta Bydgoska 1929 nr 222
11. Orędownik Urzędowy Powiatu Wyrzyskiego 1930 nr 85
12. Orędownik Urzędowy Powiatu Wyrzyskiego 1931 nr 68 - zapowiedź zawodów
13. Tygodnik Sportowy 1931 nr 39
14. Głos Krajny 1932 nr 64
15. Gazeta Bydgoska 1932 nr 219, Głos Krajny 1932 nr 85
16. Dziennik Bydgoski 1933 nr 191
17. Dziennik Bydgoski 1933 nr 191
18. Dziennik Bydgoski 1933 nr 215
19. Kurier Bydgoski 1934 nr 125, Słowo Pomorskie 1934 nr 123, nr 125
20. Głos Krajny 1934 nr 77
21. Głos Krajny 1935 nr 41
22. Głos Krajny 1935 nr 77 Tam zapowiedź mistrzostw
23. Głos Krajny 1936 nr 78 nr 79
24. Głos Krajny 1937 nr 72
25. Głos Krajny 1937 nr 76
26. Głos Krajny 1938 nr 62
27. Głos Krajny 1938 nr 67
28. Głos Krajny 1938 nr 68
29. Głos Krajny 1938 nr 70
30. Głos Krajny 1938 nr 68
31. Głos Krajny 1938 nr 76
32. Głos Krajny 1938 nr 78
33. Głos Krajny 1938 nr 92
34. Głos Krajny 1939 nr 65
35. Tygodnik Sportowy 1939 nr 33
36. Głos Krajny 1939 nr 68
37. Stadion 1923 nr 16
38. Sportowiec 1923 nr 23. Według tego sportowego czasopisma w 1923 r. był to XI a pierwszy po wojnie światowej turniej. Wynika z tego, że turnieje w Ciechocinku, jeszcze pod zaborem rosyjskim odbywały się (pomijając przerwę spowodowaną wojną) od 1904 r.
39. Kurier Bydgoski 1934 nr 120
40. Słowo Pomorskie 1934 nr 148

41. Kurier Bydgoski 1934 nr 160
42. Tygodnik Sportowy 1935 nr 26
43. Tygodnik Sportowy 1935 nr 29, Słowo Pomorskie 1935 nr 161
44. Tygodnik Sportowy 1935 nr 38
45. Tygodnik Sportowy 1936 nr 29
46. Kurier Warszawski 1937 nr 161, Nowy Kurier 1937 nr 134
47. Warszawski Dziennik Narodowy 1937 nr 210-B
48. Słowo Pomorskie 1938 nr 134
49. Przegląd Sportowy 1938 nr 55
50. Tygodnik Sportowy 1939 nr 24 z dnia 13.6.1939
51. Słowo Pomorskie 1939 nr 131 nr 132
52. Słowo Pomorskie 1939 nr 139
53. Słowo Pomorskie 1939 nr 162
54. Słowo Pomorskie 1939 nr 133
55. Dziennik Bydgoski 1933 nr 197
56. Kurier Bydgoski 1934 nr 178
57. Kurier Bydgoski 1935 nr 111
58. Tygodnik Sportowy 1935 nr 23
59. Dziennik Bydgoski 1935 nr 202, 203, Słowo Pomorskie 1935 nr 202
60. Kurier Bydgoski 1936 nr 200, nr 201, Słowo Pomorskie 1936 nr 202
61. Dziennik Bydgoski 1937 nr 197
62. Tygodnik Sportowy 1938 nr 19
63. Przegląd Sportowy 1938 nr 60
64. Tygodnik Sportowy 1938 nr 36
65. Przegląd Sportowy 1935 nr 55 nr 58
66. Przegląd Sportowy 1936 nr 49
67. Dziennik Poznański 1937 nr 136, 137, Kurier Poznański 1937 nr 274, Przegląd Sportowy 1937 nr 48, nr 49, ABC: nowiny codzienne, Warszawa 1937 nr 188, Dziennik Bydgoski 1937 nr 137.
68. Krakowski Kurier Wieczorny 1937 nr 86
69. Krakowski Kurier Wieczorny 1937 nr 87
70. Dziennik Poznański 1937 nr 138
71. Dziennik Poznański 1937 nr 139
72. Krakowski Kurier Wieczorny 1937 nr 90, Dziennik Poznański 1937 nr 140
73. Dziennik Poznański 1937 nr 137
74. ABC: nowiny codzienne 1937 nr 188
75. Dziennik Poznański 1937 nr 141
76. Polska Zachodnia 1938 nr 164

BIBLIOGRAFIA

ŹRÓDŁA

Archiwum Państwowe Bydgoszcz

Starostwo Powiatowe w Wyrzysku 1881-1939

- Sprawozdanie Urzędu Policyjnego w Nakle do starostwa w Wyrzysku z dnia 13. VIII. 1923 r.

- Wykaz polskich związków i stowarzyszeń 1933 r.

Akta miasta Nakła

- Kartoteka mieszkańców Nakła (okres pruski i międzywojenny)

- Rejestr urzędników i funkcjonariuszy administracji i przedsiębiorstw komunalnych

- Skorowidz ludności Nakła 1928/1929

PRASA

ABC Nowiny Codzienne. Warszawa 1936-1938

Dziennik Poznański. Poznań 1930-1939

Dziennik Bydgoski. Bydgoszcz 1920-1939

Głos Krajny. Nakło 1931-1939

Gazeta Bydgoska. Bydgoszcz 1922-1933

Gazeta Wągrowiecka. Wągrowiec 1933

Krakowski Kurier Wieczorny. Kraków 1937

Kurier Bydgoski. Bydgoszcz 1933-1939

Kurier Poznański. Poznań 1930-1939

Kurier Warszawski. Warszawa 1937

Nowy Kurier. Poznań 1937

Orędownik Urzędowy Powiatu Wyrzyskiego. Nakło 1920-1930

Polska Zachodnia. Katowice 1938

Przegląd Sportowy. Warszawa 1930-1939

Przegląd Notarialny. Warszawa 1933

Siedem Groszy Katowice 1937-1938

Słowo Pomorskie Toruń 1930-1939

Sport Pomorski 1925-1928 Bydgoszcz (dodatek do „Dziennika Bydgoskiego”)

Sportowiec. Toruń 1923

Stadion. Warszawa 1923

Tygodnik Sportowy. Bydgoszcz 1929-1939 (dodatek do „Dziennika Bydgoskiego”)

Warszawski Dziennik Narodowy Warszawa 1937

LITERATURA

- Bobowski T., Co się działo w Nakle i okolicy od czasów pierwszego rozbioru Polski do dni ostatnich. [w] Krajna i Nakło studia i rozprawy wydane z okazji pięćdziesięciolecia gimnazjum imienia Bolesława Krzywoustego w Nakle. Nakło 1926

- Dzieje Wyrzyska - praca zbiorowa pod redakcją Stanisława Sierpowskiego. Poznań 1999

- Znaniecka J., Gimnazjum i Liceum im. Bolesława Krzywoustego w Nakle n/Not. w latach 1876-1976

INNE

Wspomnienia Leona Skupniewicza, maszynopis. Wołomin 1984

INDEKS OSOBOWY

(dotyczy rozdziału: Tenis w Nakle w latach 1922-1939)

Ambroziak, porucznik Wojska Polskiego, Komendant Powiatowy Przysposobienia Wojskowego w Wyrzysku 8, 10

Angelander Gustav, członek Niemieckiego Klubu Tenisa Ziemnego w Nakle 5

Bandurska Melania +1904 Nakło +1984 Nakło 6, 7, 8, 9, 11

Bandurska Adela, w 1929 ślub z właścicielem apteki Wojciechem Urbanowiczem *1902 Nakło +1987 Nakło. Członek Koła Tenisowego, długoletnia prezeska Katolickiego Stowarzyszenia Kobiet 6, 10, 13

Bandurski Paweł, *1872 Nakło + 1967 Nakło, skarbnik Koła Tenisowego w 1922, ojciec Adeli i Melani 6

Bartyński, por. WP, członek KT 61 pp Bydgoszcz 7

Bauer Oskar, członek Deutsche Lawn Tennisklub w Nakle 5

Bauer Theodor, członek Deutsche Lawn Tennisklub w Nakle 5

Beger Witold, gimnazjalista matura 1934. Lekarz, długoletni dyrektor szpitala kolejowego w Poznaniu. +1970 w Poznaniu 10, 11

Biedermann Zofia *30.4.1898 Pleszew + 16.2.1978. W Nakle od 1920 r. KT Nakło 1922-1930. Od 1931 r. w Gdyni. W 1932 r. zdobyła tytuł wicemistrza Gdyni w grze pojedynczej 6, 7, 8

Biedermann Teofil 2.4.1892 Kłeko + 9.9.1943 KL Auschwitz (Oświęcim) Z zawodu dentysta. Członek zarządu KT Nakło. Od 1931 r. do Gdyni. 7

Bobowska Aleksandra, jedna z córek burmistrza miasta Nakła Teodora Bobowskiego. 6, 7, 10

Bobowski Teodor, burmistrz Nakła 10

Bobowski, zawodnik Bydgoskiego Klubu Tenisowego 16

Borowski Z., tenisista Wągrowieckiego KT 11

Cholewa Emil, dr - lekarz powiatowy w Wyrzysku 11

Ciesielska, tenisistka Bydgoskiego KT 13, 16

Chrzaszcz Romuald, sekretarz Nakielskiego Klubu Tenisowego (poprzednio Polski KT) 13

Dakowski Jerzy, tenisista Wyrzyskiego Klubu Tenisowego 13, 14, 15,

Dawczyńska Janina, patrz Zygmantowska Janina

Dawczyński Jan, *27.7.1909 Nakło. Mechanik samochodowy. W 1919 r. z rodziną wyprowadził się do Poznania. W latach 1927-1931 zawodnik KS Legia Poznań. Z końcem 1931 r. wrócił do Nakła i wiosną 1932 był zawodnikiem Czarnych. W latach 1934-1935 był zawodnikiem A klasowego OPN Sokół I Bydgoszcz a w latach 1936-1938 Poczta Przysposobienie Wojskowe w Grudziądzu, a po zmianie nazwy Amatorskiego KS Grudziądz. W Nakle uprawiał sport motocyklowy m.in. w lipcu 1932 r. w wyścigach na torze organizowanych przez NKS Czarni Nakło. Dawczyński już w Grudziądzu reprezentując Klub Motorowy Związku Strzeleckiego startował w mistrzostwach Polski na żużlu w Bydgoszczy w 1935 r. docierając do finałów maszyn o pojemności 500 ccm (wygrał jeden z półfinałów). W Nakle był członkiem sekcji LA. Podczas zawodów z okazji 10-lecia Czarnych wygrał w rzucie dyskiem (28,92) i kulą (9,55). Okazjonalnie grywał w tenisa ziemnego. W 1936 r. w singlu podczas Tenisowych Ziemnych Mistrzostw Powiatu Wyrzyskiego zajął 3 miejsce. W dniu wybuchu wojny trafił do Inowrocławia, gdzie 4.IX. jako kierowca ewakuował się ze swoim szwagrem Apolinarem Jankowskim prezydentem Inowrocławia na wschód. Powrót do Inowrocławia, a następnie do Grudziądza okazał się tragiczny. W Grudziądzu został

zatrzymany jako jeden z 10 zakładników, których rozstrzelano 29.10.1939 r. 12, 13, 14, 15

Dietzenia, tenisistka Bydgoskiego KT 14, 16

Dimmich Feliks, *1910 Berlin +1983 Warszawa, dzierżawca Strzelnicy w Nakle 15

Dostatnia, tenisistka z Gdyni 8

Droszcz Zdzisław, nauczyciel, członek WKT Wyrzysk 13, 14, 15, 16

Dudzińska, zawodniczka Bydgoskiego Klubu Tenisowego 16

Dudziński, zawodnik Bydgoskiego KT 13, 14, 16

Dutkiewicz, tenisista Wągrowieckiego KT 11

Dźwikowski, zwoznik KT z Wapna 11

Gąsiorkowa, zawodniczka KT 61 pp Bydgoszcz 7,

Gąsiorek, kpt WP. Członek KT 61 pp Bydgoszcz 7,

Głowacka Anna, 6, 10, 11

Grześkowiak, tenisista Bydgoskiego KT 13, 14

Janczurowicz, zawodnik z KT z Wapna 11

Jankowski Antoni, sędzia sądu powiatowego, tenisista Wyrzyskiego KT i jego prezes 1933 r.) 10

Januszewski Józef, *1914 Sobótka pow. Grudziądz. Matura nakielskie gimnazjum (1933). Gimnazjalna Sekcja Tenisowa. Podporucznik Wojska Polskiego (4 pp. Leg.) zamordowany w Charków 1940. 9, 11

Jasińska Wanda *1910 Adalin (gubernia mohylewska) +1988 Warszawa. Lekkoatletka - reprezentantka i mistrzyni Polski (oszczep i kula) w barwach AZS Poznań i Warty Poznań lata 1930-1933. W Nakle 14.4.1935 r. zawarła związek małżeński z Władysławem Komarem (1920-1944), też lekkoatletą - biegi 110 m przez płotki (AZS Poznań). Świadkiem na ślubie był dr Henryk Jakliński - naczelný lekarz mjr 59 pp wielkopolskiej, a w czasie wojny lekarz Dywizji Pancerniej gen. Maczka. Zmarł na emigracji w Wielkiej Brytani. Po zawarciu związku małżeńskiego wybyli na Litwę Kowieńską. W czasie wojny Władysław działał w polskim ruchu oporu - AK ps. „Malutki”. Ich syn też Władysław (1940) barwana postać w PRL-u, był złotym medalistą w rzucie kulą (Olimpiada w Monachium 1972) 7, 9

Jasiński Leon, *1871 +1936 Warszawa, inż. chemik (Politechnika w Rydze), ziemianin z kresów wschodnich. Od 1924-1934 dyrektor cukrowni „Nakło” Ojciec Wandy i Stefana. 17

Jasiński Stefan, brat Wandy, 1914 Wilno - 1945 KL Auschwitz. Szkoła Podchorążych Kawalerii w Grudziądzu. Udział w wojnie obronnej w 1939 r. Przez Węgry na zachód - Polskie Siły Zbrojne. Cichociemny i żołnierz AK. Ranny w potyczce z Niemcami trafił do KL gdzie w nieznanych okolicznościach stracił życie w styczniu 1945 r. 9

Jasiński, pułkownik WP, komendant miasta Nakła w 1920 r. 5

Jaślar, tenisista Wągrowieckiego KT 11

Jentsch Józef, nauczyciel gimnazjalny do Nakła z Miedzychodu w 1931 r. z przerwą na pracę w Gimnazjum Miejskim w Obornikach latach 1933/34. Zastępca burmistrza Nakła w latach 1935-1936

Jentsch Helena, żona w/w

Jodko-Narkiewicz Janusz, *1907 + 1944 Falaise w Normandii. Zamieszkały w Karnówku. Absolwent Uniwersytetu Poznańskiego. Członek AZS Poznań - sekcji tenisa ziemnego, prezes uczelnianego Związku Młodzieży Monarchistycznej 1926/1927. Członek Korporacji Studenckiej UP "Corona" (warunkiem uzyskania członkostwa było posiadanie tytułu szlacheckiego). Uczestnik mistrzostw powiatu wyrzyskiego w 1928. W 1938 r. uczestniczył w mistrzostwach Polski w tenisie ziemnym w Katowicach w grze pojedynczej - odpadł w grze wstępnej. 6, 7,

Judejko Zofia - żona naczelnika Poczty Polskiej w Nakle, sekretarz Klubu Tenisowego Nakło, wicemistrzyni Nakła w 1932 r. 9, 10, 11, 12, 15, 16

Dąbrowska Izabela, skarbnik Nakielskiego Klubu Tenisowego (poprzednio Polski KT) 13

Kaczorowa, tenisistka Klubu Tenisowego z Wapna 11

Kinowski B. (Wiktor u MAADZI), 9

Knach Jan notariusz członek KT. Przybył w 1933 r. z Łobżenicy w miejsce Latanowicza. 13, 14, 16

Knach Zofia, wiceprezes Klubu Tenisowego w Nakle 12

Kobos Czesław - Członek Gimnazjalnego Klubu Tenisowego (matura 1935) i Nakielskiego KT. Oficer rezerwy - zmobilizowany poległ 3 września 1939 r. Pochowany na cmentarzu w Solcu Kujawskim. 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16,

Kolenkiewicz, kpt WP członek KT 61 pp Bydgoszcz 7

Kopeć, tenisista KT z Wapna 11

Kowalska Helena, *25.2.1916 Nakło. KT Nakło 3 miejsce w mistrzostwach powiatu w 1929 r. (córka Ksawerego - ławnika magistratu i mistrza rzeźnickiego i kuzynka Anna Głowackiej. W 1938 r. Kowalska po wyjściu z męża inspektora Urzędu Skarbowego Antoniego Dreścika wyjechała do Krotoszyńska 7

Koczorowski Tadeusz, *1911 Pamiątkowo (pow. Szamotuły) + 1989 Sydney (Australia). Zamieszkiwał w rodzinnym Witosławiu. Okazjonalnie występował na kortach w Nakle. W czasie wojny we Francji i w 2 Dywizji Strzelców Pieszych. Internowany z dywizją we Szwajcarii, tam ukończył Obozowy Uniwersytet we Fryburgu. Po wojnie emigracja w Australii. 7

Krąkowski Maksymilian, dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności w Nakle 1936.

Krokow, zawodnik z Witosławia 7,

Krupiński, tenisista z KT z Wapna 11

Krużycka, członek komisji rewizyjnej sfuzjowanych w 1938 r. klubów tenisowych w Nakle 16

Krużycki Walerian *18.11.1905 Krotoszyn. Prawnik UJ Kraków, w Nakle od 1931 r. 12

Krzewiński Stanisław *1905 + 1974. Sędzia sądu grodzkiego. W Nakle w latach 1932-1935, a następnie przeniesiony służbowo do Krotoszyńska. 12

Krystoferska, Bydgoski Klub Tenisowy 14

Kukiel Adela, członek komisji rewizyjnej sfuzjowanych w 1938 r. klubów tenisowych w Nakle 16

Kukiel Alfred, gospodarz Nakielskiego Klubu Tenisowego (poprzednio Polski KT) 13, 16

Latanowicz Zygmunt notariusz w Nakle. W 1934 r. do Łobżenicy a następnie do Koźmina. Członek zarządu KT Nakło. 10,

Leśniak Irena, tenisistka Wyrzyskiego Klubu Tenisowego 13, 15, 16

Leśniak Tadeusz, sekretarz sądu powiatowego w Wyrzysku, członek Wyrzyskiego KT 10, 12, 13, 15, 16

Latanowicz Antonina, 10

Lück Piotr, porucznik WP, tenisista Wyrzyskiego Klubu Tenisowego 15

Łazewska, tenisistka Wągrowieckiego Klubu Tenisowego 11

Maćkowiak, tenisista Wyrzyskiego Klubu Sportowego 10, 16

Malichówna Margotta, tenisistka Wyrzyskiego KT 10, 12, 15,

Malichówna Irena, tenisistka Wyrzyskiego KT, od 1934 r. żona Tadeusza Leśniaka. 10

Mańczak, tenisista Bydgoskiego KT 13, 16

Mańczakówna, tenisistka Bydgoskiego Klubu Tenisowego 16

Marchlewska Anna tenisistka w NKT Nakło także lekkoatletka w Stowarzyszeniu Młodych Polek Nakło 1930 14

Marchlewska Maria, tenisistka Nakielskiego Klubu Tenisowego 12, 14, 15, 16

Marszałek Mieczysław *1895. technik dentystyczny. W Nakle 1921-1928 Członek zarządu - sekretarz KT Nakło. Od 1928 r. w Wejherowie 6

Mazerant Marian, nauczyciel gimnazjalny, członek zarządu Klubu Tenisowego w Nakle. Od 26.9.1938 do Gdańska. Po II wojnie światowej m.in. prof. Uniwersytet w Łodzi. 13

Marzęcki, zawodnik KT z Wapna 11

Menzel, zawodnik Bydgoskiego KT 13, 14, 16

Mieczkowski, zawodnik Klubu Tenisowego z Wapna 11

Mościcki Włodzimierz, *4.10.1911 Kijów + 10.9.1977 Gliwice. Do Polski do Lublina w 1923 r. Od 1928 w Nakle. Członek Klubu Tenisowego w Nakle. Matura w Lublinie. Uniwersytet St. Batorego Wilno. Porucznik Mościcki lata wojny przeżył w obozach jenieckich. Po wojnie powrót do Polski. Uniwersytet Poznański, UMK w Toruniu prof. nadzwyczajny, następnie Politechnika Gdańska i Politechnika Śląska. 10, 12, 13

Muzyczka Ludwik, starosta powiatu wyrzyskiego (1935-1939), piśsudczyk 12

Nalazek, zawodnik Bydgoskiego Klubu Tenisowego 16

Omiczyńska, tenisistka Bydgoskiego KT 13

Orłowska Anna, tenisistka (Wyrzyskiego KT) 9, 10, 11, 12, 13,

Ossowski Bruno Gimnazjum nakielskie - matura 1935, syn architekta i budowniczego miejskiego Franciszka Ossowskiego. Zawodnik Klubu Tenisowego. Po II wojnie światowej Ossowscy wybyli do Poznania. 12, 13

Paciorkowski Tadeusz inż. członek Klubu Tenisowego (poprzednio Koła Tenisowego) 13, 15

Pawłowski, zawodnik Bydgoskiego Klubu Tenisowego 16

Prüfer, Prierer, uczestnik mistrzostw powiatu i mistrzostw Nakła w 1938 r. 14, 15

Raczkowski, por członek KT 61 pp Bydgoszcz 7

Radzikowski Leon 1906 Walbeck (Niemcy), lekkoatleta, piłkarz i tenisista. Do Nakła z Bydgoszczy, bo ojciec przeniesiony został do Urzędu Skarbowego w Nakle. 14

Rybiański Mieczysław, matura 1930 w Nakle - student prawa w 1932 r, zawodnik KT Nakło. Ojciec Tadeusz dr praw U. Lwowski, naczelnik sądu w Nakle, a od 1933 r. adwokat w Wągrowcu. 10

Schmidt Karl, członek Deutsche Lawn Tennisklub w Nakle 5

Sentkowska Gertruda, pierwszy prezes Koła Tenisowego w Nakle w 1922 r. 6

Sentkowski Jan, *5.9.1910 Działdowo, ojciec weterynarz powiatowy. Gimnazjum w Nakle - matura 1930. Piłkarz gimnazjalnego KS Noteć Nakło 1924 - 1926, członek Koła Tenisowego. 7

Siekierski Zygmunt 6.9.1909 Gastrop-Rauxel (Niemcy). Reemigracja do Polski - Pobiedziska. Matura 1929 Gimnazjum Chrobrego w Gnieźnie. Następnie do Nakła - praca w Urzędzie Skarbowym, a nieco później w cukrowni „Nakło”. Członek Klubu Tenisowego w Nakle. We wrześniu 1939 r. zmobilizowany - 16 Pułk Ułanów Wlkp. Po kapitulacji Warszawy - Oflag II C Woldenberg (Dobiegniewo). 20 marca 1942 brawurowa udana ucieczka z niewoli. Działalność w szeregach Armii Krajowej. 23 września 1943 r. aresztowany w Warszawie przez Gestapo. Przekazany do Placówki Policji Państwowej w Inowrocławiu - Obóz Przejściowy "Błonia" w Inowrocławiu (Staatspolizeistelle Hohensalza - Übergangslager). Tam w dniu 2.11.1943 został zamordowany. Porucznik Zygmunt Siekierski pseudonim "Leszek" odznaczony pośmiertnie przed Dowódcę Armii Krajowej Orderem Wojennym "Virtuti Militarii" Klasy V. 13, 14, 15, 16

Sielska, tenisistka Nakielskiego Klubu Tenisowego i członek komisji rewizyjnej sfuzjowanych w 1938 r. klubów tenisowych w Nakle 12, 13, 15, 16

Sielski Stanisław tłumacz przysięgły Sądu Grodzkiego w Nakle, kapitan sportowy Nakielskie-

go KT (poprzednio Polski KT) *Zginął w KL Mauthausen 1941 13, 14, 15, 16*

Skoracka Leokadia, KT Nakło 9, 10

Skupniewicz Leon matura 1933. Gimnazjalna Sekcja Tenisowa. Absolwent Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Podporucznik rez. w 1939 r. obrońca Warszawy IV Batalion Ochotniczy (pułk rezerwowy 36 pp Legii Akademickiej). Niewola Oflag XII A. Hademar. W listopadzie 1946 wrócił z Anglii. Po wojnie był m.in. zawodowym śpiewakiem w chórze Opery w Bydgoszczy oraz pracował w przemyśle mięsny w Nakle, Bydgoszczy Warszawie, Ostrołęce i Wołominie gdzie mieszkał. 11, 12

Sobocińska, tenisistka Nakielskiego Klubu Tenisowego 12

Spychała Czesław, zawodnik Wyrzyskiego Klubu Tenisowego 16

Starzakówna, tenisistka Wyrzyskiego Klubu Tenisowego 15

Stocka Eleonora 23.4.1906. + 31.12.1967 Londyn. Skarbnik sfuzjowanych klubów nakielskich w 1938 r. Lekarz stomatolog m.in etat w nakielskim węźle PKP. W latach 1939-1945 w Wielkiej Brytanii w Polskich Siłach Powietrznych w randze kapitana stomatologa. 16

Szczypińska, tenisistka Bydgoskiego KT 14

Szeszulanka, tenisistka Wągrowieckiego KT 11

Sznajdrowski, zawodnik Bydgoskiego KT 13, 16

Szumiński, Bydgoski Klub Tenisowy 14, 16

Szumińska, Bydgoski Klub Tenisowy 14,

Szydłowski, zawodnik Bydgoskiego Klubu Tenisowego 16

Ślęzak, por. WP członek KT 61 pp Bydgoszcz 7

Trojanowski Erwin, tenisista Wyrzyskiego Klubu Tenisowego 10, 12

Trybul Paweł, 4.11.1894 + 9.6.1984 Gdańsk. Burmistrz Nakła 1936-1938 do aresztowania i wyroku skazującego. 12

Tuchółka Józef, prawnik, członek KT - przewodniczący komisji rewizyjnej w 1937r. 13

Urbanowicz Adela - patrz Bandurska Adela.

Wardzińska Maria, (Sobocińska) * 9.11.1909 Poznań + 9.4.1986 Poznań Polski KT Nakło 7 Wegner, 10, 14,

Wętkowski Stefan, 1900 + 1984 zawodnik WKT Wyrzysk, starszy brat Ignacego 16

Wętkowski Ignacy Alfred, * 17.12.1907 Wyrzysk + 12.4.1985 Wałcz. Uczeń gimnazjum w Nakle, członek piłkarskiego KS Noteć Nakło. Następnie w rodzinnym Wyrzysku KS Łobzonka (piłka nożna) i Wyrzyskiego Klubu Tenisowego 10, 13, 14, 15, 16

Wilanowska, zawodniczka KT z Wapna 11

Wiszniewski J., tenisista z Nakła, syn dyr. cukrowni Zygmunta Wiszniewskiego 14, 15

Witosławski Czesław, kupiec, dzierżawca Strzelnicy w latach 30-tych, prezes Koła Tenisowego w 1922 r. 6, 10,

Witosławska Franciszka KT 1932 Nakło 10

Wuyek Ignacy, 7, 8

Zaborowski, tenisista Wągrowieckiego KT 11

Zygmanowski Edmund - 28.8.1905 Nakło (+24.9.1949 Szczecin). Najstarszy z czwórki braci tenisistów. Matura 1925. Uniwersytet Poznański - prawo, (tam członek w korporacji studenckiej „Posnania”) W 1932 r. Szkoła Podchorążych Rezerwy w Zambrowie. Członek KT Nakło trzykrotny mistrz powiatu i wielokrotny wicemistrz powiatu 6, 7, 9, 10, 11, 14, 15,

Zygmanowski Marian 19.3.1907 Nakło + 9.4.1974 Warszawa. Nauczyciel w latach trzydziestych kierownik szkoły w Karnowie. W 1932 ślub z Fortunatą Józefą Bobowską córką burmistrza

Nakła. Po II wojnie światowej poszedł na współpracę z komunistami. W latach 1955-1956 był Dyrektorem Urzędu do Spraw Wyznań. Ciekawie o Zygmanskim wspomniał Stefan Kisielewski w swoim "Abecadle Kisiela" (Warszawa 1990 s. 136) 6, 7, 8, 9, 10, 11

Zygmanski Zdzisław 9.X.1908 Nakło. + 1983 Bydgoszcz. Absolwent Gimnazjum w Nakle. (1932 Urzędnik w Komunalnej Kasie Oszczędności w Nakle). Sekretarz NKS Czarni w 1930 r. 11, 13, 14, 15, 16

Zygmanski Gwidon 28.8.1910 Nakło + 13.2.1974 Szczecin. (1932 służba w 62 pp. w Bydgoszczy) Zawodnik sekcji p.n. NKS Czarni. 7, 11, 12, 13, 14, 16

Zygmanska Janina (z domu Dawczyńska, siostra Jana Dawczyńskiego) 5.7.1911 Nakło + 2001 Warszawa. Żona Zdzisława Zygmanskiego. Mistrzyni powiatu wyrzyskiego w grach pojedynczych w latach 1936-1938. Po wojnie w 1947 r. w Toruniu po pokonaniu Kamińskiej (Bydgoszcz) zdobyła tytuł mistrza Pomorza w grze pojedynczej. 11, 12, 13, 14, 15, 16